

ELOFIZETÉS

HELYTARTÓ:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKI:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

REKLAJMSZÁMAK:
Egy sorra 20 fillér.
Hosszabb időre 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM 57

KIADÓTVAJAL
Aradi Nyomda Művészeti
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, július 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Ferenc Ferdinánd a koalíció ellen.
Aradi ifju a nagyszerb propaganda hálójában.
Mérgezett bombával gyilkoltak!
Temetik a megölt trónörökös-párt.
Vilmos császár tüntet a Habsburg-etikett ellen.
Huszzer korona — az elrutított arcért.
Aradi droguista-segédek sztrájkja.
Szerbia a felbujtás vádjá ellen.

A nagy temetés.

Arad, július 3.

Archidux Austriae Estensis... Így jelöli meg a Hofburg kápolnájában beszentelt koporsó a lakóját. Rövid idő előtt, egy hete még arra volt rendelkezve, hogy amikor bevégez földi pályáját, a koporsója födelén ez álljon: *Imperator Austriae, Rex Apostolicus Hungariae etc...* Egy szerajevói kiscsapott gimnázista megváltoztatta ezt a rendeltetést. Meg azok a sötétben járó, alattomos bestiák, akik az orgyilkost fölbérelték. De a temetés napján, a halottakat bucsuztató szertartás napján ne beszéljünk a gonosztevőkről.

Huszonöt esztendeje szintén trónörökösöt temetett a császárváros. Akkor a fiát siratta az apa, az a nagy, világszerte megilletődéssel tisztelt öreg ember, aki most, mint uralkodó a második trónörökösöt kíséri utolsó útján. A második embert temeti, akinek öt kellett volna követni az uralkodásban. És

hihető, szinte önként elképzelhető lelkének az a sóhajtása, a melyet az ujságok jegyeznek föl. Hogy a mikor az új trónörökösrel, a harmadikkal találkozott, azt mondta: Isten, ne engedd, hogy ezt a fiatal embert is tul-éljem!...

Nemcsak diszben bővelkedő, hanem érzésekkel teli, nagy temetés volt. Az uralkodóház tagjai, akik az uralkodásra kijelölt, nagy képességű rokonukat kísérték, a hadsereg, a mely ujjáteremtőjét, a kiváló katonát gyászolja benne, a politikának jelesei, a polgárok, Bécs lakóságának sok tizezei, — hatalmas, könyektől csillogó menetben követték a koporsót, a mint a Hofburgot elhagyta. És mind, a kiknek szívök van, akár főherceg, akár utcai szolga, akár kemény katona, akár könnyen ellágyuló polgár, — elfacsarodva követték a másik koporsót, a hercegasszony holttestét rejtőt. Retentő, lelket lázító sorsukban is meny nyire kibékítő vonás: a kik annyit küzdöttek, annyi akadályon törtek át, hogy elválaszthatatlanul és örökre egymáséi legyenek, azok a halálban se váltak el egymástól. Egyszerre haltak meg, mint szerencsésebb és hosszabb boldogság után a mithosz Philemonja és Bancisa. A halálra sebzett trónörökös még azt mondta: „maradj te meg gyermekeinknek...” de az öntudat utolsó pillanatában nejjének omló vérének kell látnia.

Az idegen uralkodók, az uralkodóházak képviselői nem voltak ottan. Nem volt ott Vilmos német császár se, akit benső barátság kapcsolt a szerencsétlen sorsu trónörököshöz és aki néhány hete, a konopisti kastélyban vendége volt neki; s nem jöttek el mások, a kiknek részint tiszteletadásból, részint a maguk érzései szerint bizonyára ott kellett volna lenni. Nem a kegyelet hiánya, vagy a részvét fogyatékossága miatt maradt el. A bécsi rendőrfőnök nem akarja azt a retentő felelősséget viselni, a mennyit ily sok koronás fő és királyi herceg életbiztonsága rá nézve jelent. Máskor talán nem látszott volna ilyen nagynak az a felelősség. De most, a mikor a megölt trónörökös és feleségének ravatala szinte földidéz a hatalmasok életére törő, tanaikba beleszedült anarchis-ták tettvágyát, a mikor az osztrák főváros se érezheti magát biztonságban a szerbiai összeesküvésnek művészi elvetemedettséggel kísérelt tervéi előtt, a bécsi rendőrfőnök jobbnak látta, ha az uralkodók nem jönnek el a temetésre. A könyekre van még idő, van még hely: akik Ferenc Ferdinándot szerették, azok el fogják érte és hitveséért sirni.

És elsirják és elsőhajtják ezeket a könyeket mindenütt, ahol magyarok laknak és élnek. Mintha az elhunyt trónörökös élete csalódását akarnák elmondani ezek a könyek; a szlá-

Kisjenői emlékek

Ferenc Ferdinándról.

Tán sehol Magyarországon sem fordult meg a boldogult trónörökös oly szívesen és sehol oly jól és fesztelenül nem érezte magát, mint Kisjenőn, ahol József főherceg és neje vadászvendége volt. Ha nem is minden évben, de minden másodikban bizonyosan emelte megjelenésével a kisjenői udvari vadászatok érdekességét és mint kiváló vadászember a lesek és hajtások eredményét is.

Kisjenőre mindig a reggeli vonat hozta és minden alkalommal csupán a vendégszerető házigazda várta a vonatnál. Amint a kocsi a kastély kapujához ért, a trónörökös leugrott a kocsiról és rendesen egyedül sétálgatott fél órát, egy órát a kastély előtti téren. A járőrök köszönését mindenkor kalapemeléssel, vagy szalutálással viszonzta. Mindenkit és mindent, ami útjába akadt, figyelmesen megnézett és nem volt találkozás, akit Ferenc Ferdinánd kékszeméből sugárzó mosolygó, barátságos tekintet meg ne kapott volna.

Itt nem volt a rejtélyes szfinksz, hanem szórakozást és pihenést kereső fesztelen vadásztárs. Nejjének és gyermekeinek napjában többször, de legalább mindennap kétszer kül-

dött távirati értesítést, még pedig érkezéséről és a vadászeredményről.

Első ízben 1894-i tavasz elején földkörüli utazásáról visszatérése után járt Kisjenőn. A kora reggeli órában érkező „kávés-masina” hozta a Ketezyháza a rendes személyvonatról átszálló főherceget, a már akkor öt év óta trónörökössé lett főherceget Kisjenőbe. Még csak alig alig szürkült és alig hogy megvillant az alján a kelő nap pirkadása, de József főherceg, Augusztá főhercegnő és Lipóthajor herceg már várakoztak magas vendégükre. Egy fütty és a kalauz jeleatette, hogy a „különvonat” Kisjenőre érkezett. A kalauz sorra nyitogatja a kocsijátokat a rendes utasok ki-kiszállnak, megjelenik a kocsis üvegajtaja előtt a külön kupében érkező trónörökös daliás alakja, már a vonat tovább indulni készül, de a magyar trón várományosa nem szállhatott ki, mert a kalauz elfelejtette a trónörökösöt vivő utolsó kocsit kinyitni. Bosszusan leste József főherceg és neje, mikor lesz vége a kínos helyzetnek, miközben Ferenc Ferdinánd főherceg strikus nyugalommal várta szabadulását. Órák is beillő néhány pernyi veszteglés után az állomásfőnök a kalauz után rohant:

— Szerencsétlen! a trónörökösöt benn felejtette a vonatban!

Képzeltetni, mekkora lehetett a feledékeny kalauz rémülete. Lélekszakadva rohant a kocsis-

hoz és reszkető, izgatott kézzel szabadította ki a fenséges vendéget önkéntelen fogságából. A trónörökös jókedvűen lépett házigazdái elé és látható volt, hogy valamennyien — József főhercegek is igyekeznek vidáman fogni föl a kis incidenst.

Még emlékezetében lehet az ujságolvasó közönségnek a 7—8 évvel ezelőtti rejtély, amelyről most is irt egy hirt az Aradi Közlöny. Valamelyik csehországi hidavatás alkalmával a király mellett Ferenc Ferdinánd főhercegnek is jelen kellett volna lenni. A tudósítások be is számoltak az ünnepélyről, melynek fényét a király és a trónörökös jelenléte emelte, miközben a főherceg vigan vadászott Kisjenőn.

1908-ban december vége felé karácsony és újév közt nagy hóviharban, nagy és előkelő társasággal vett részt a trónörökös két napig a több napon át folytatott vadászatban. Ez alkalommal bontakozott ki az ő kedves, megnyerő és finom természete és modora. Kedves és humoros társalgása, frappáns megjegyzései és csattanós ötletei elragadták és folyton jó hangulatban tartották az egész vadásztársaságot.

— Irja meg lapjának, szóló elragadtatással a vadásztársaság több előkelő tagja az ott jelenlevő hirlaptudósítónak, — hogy Magyarországon kellemesen, de nagyon kellemesen fog csalódni jövőendő uralkodójában.

vok között, akikkel a barátságot kereste, a halálos golyó érte, a magyarok pedig, akikkel szemben tartózkodó volt, a halálában is megmutatják a hozzávaló szeretet és ragaszkodást. És messze a koporsóktól, amerre magyarok laknak, egy érzés fogja át az embereket az ősz királlyal és mértőföldeken végig egybeolvadó szó az ő reszkető ajkairól elhangzó imádsággal: „... és legyen meg a Te akaratod...”

A szegedi mandátum. Szegedről jelentik: Gerliczy Ferenc báró halálával gazdálanná lett Szeged első választókerületének a mandátuma. A munkapárt helyi jelöltnek óhajtja juttatni a mandátumot. Ez a jelölt Rósa Izsó dr. királyi tanácsos, a szegedi ügyvédi kamara elnöke lesz. A szegedi függetlenségi párt valószínűleg Becsey Károly dr. ügyvédet fogja jelölni, aki már a koalíció idején képviselte a város második kerületét. Lázár György dr. polgármester jelöltségét is emlegetik, ez azonban valószínűtlen. A munkapárton és a függetlenségi párton kívül Gerle Imre dr. személyében egy külön frakció is állít jelöltet. Gerle körül a kisgazdák tömörülnek.

A német császár a monarchia flottájához. Bécsből jelentik: Vilmos német császár Hauss Antal admirális, a tengerészet parancsnokához a következő táviratot intézte:

Mint a császári és királyi haditengerészet parancsnoka fogadja legbensőbb részvétem kifejezését a főherceg tengernagy elhunytá lett. Tudom milyen lelkesedéssel dolgozott a tengerészetért, mennyit küzdött. Bizom benne, hogy szelleme tovább él a tengerészet tisztjeiben és legénységében. Együtt gyászol velem flottám, amelynek körében időzöm és, amely holnap az elhunyt tiszteletére gyásztűzet fog adni. Wilhelm I. R.

A táviratra Hauss Antal ugyancsak táviratilag válaszolt és megköszönte a császár részvétét.

Délben egy órakor érkezett az illusztris vadász a vadászterületről és katonás pontossággal 2 óra előtt néhány perccel már vitte a gőzös Konopist felé, a hová elutazása előtt sürgőnyt küldött.

1912. évben karácsony után járt itt utoljára Ferenc Ferdinánd főherceg. Epen országos vásár volt. A trónörökös hol József főherceggel, hol a társaság egyik vagy másik tagjával, legtöbbször azonban, hogy inkognitóját el ne árulja, egymagában járt sátorról-sátorra és vásárolt holmi csekélyeségeket. Csak akkor kezdtek figyelmesebben nézegetni a vásárosok és a közönség a főherceget, amikor például a 20 krajcárta tartott cifra zsebkendőt 1 koronával fizette. Vendéglátó gazdáinak — József főhercegének azután elmutogatta, hogy miféle kisjendi vásárfiát vett gyermekeinek. A vásári portékák a főherceg podgyászába kerültek. Vitte őket Konopistba a dédelgetett gyermekeknek. A vásárosok pedig áhitattal emlegették, hogy a jó vevő a trónörökös volt.

Fajdalom az a régi, híres és országszerte nagy érdeklődéssel kísért, de hova s tová ritkuló és egyhangubb kisjendi udvari vadászaton Ferenc Ferdinánd trónörökös többé nem fog megjelenni. De hiszen az uradalom bérbeadásával a főhercegi vadászatok sorsa is kérdésessé vált...

Hervai Bernát.

Ferenc Ferdinánd a koalíció ellen.

(A trónörökös küzdelmei a hadseregért. Megtagadott audiencia.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, július 3.

A tragikus véget ért trónörökös halála alkalmából sok intimitás elevenedik föl és a legkülönbözőbb történetek látnak napvilágot. Több magyar ellenzéki lap megírta egyebek közt azt is, hogy az egykori koalíciós kormány tagjai közül Andrassy Gyula grófot két óras audiencián fogadta egy alkalommal a trónörökös, aki azóta sem fogadott több koalíciós vezért.

Hogy mi az igazság Andrassy audienciájából, azt érdekes cikk keretében mondja el a Neue Freie Presse vezető helyén. A főhercegnek, — írja a nagy bécsi lap — mint a hadsereg és a flotta főfelügyelőjének a legmagasabb igazgatást, ha nem is épen vezetni, de ellenőriznie kellett, mert egyetlen jelentős akta sem hagyta el a hadügyminiszteriumot, amelyet kitöltés és a király elé való terjesztés előtt nem mutattak volna be a trónörökös katonai irodájának. Nam csak a csapatok kiképzésével foglalkozott, hanem a hadügyi vezetés hatásköre szűkebb értelemben is rá volt bízva. A vezérkar azonban nem akart lemondani önállóságáról és ebből keletkeztek a Konrad báróval való surlódások. A vezérkar főnökének joga és kötelessége, hogy közvetlenül a királynak tegyen jelentéseket és erről Konrad báró nem akart lemondani akkor sem, amikor a főherceg lett a felügyelő és azt kívánta, hogy minden jelentés és javaslat előbb az ő felülbírlata alá kerüljön, mielőtt a király elé terjesztik döntésre. A vezérkar főnöke védelmezte a szabályokban megállapított szokást, a főherceg azonban ellenszögült és számos viszály után a két férfi, akit korábban barátság fűzött össze, elidegenedett egymástól és csak a bosnyák hadgyakorlat színhelyén egyesültek ismét, ahol megtörtént a kibékülés és csak ez vet némi csillogást a főherceg szomorú elmúlására.

Egy dalmáciai gyakorlat után, amelynél a csapatok és a flotta együttműködése nem volt olyan, aminőnek a főherceg a szolgálati érdekek szempontjából szerette volna, tört ki az a válság, amely kényszerítette az öreg Beck bárót, hogy visszalépjön a vezérkari főnökségtől. A trónörökös érdeme, hogy olyan kiváló személyiséget ajánlott utódjául, mint Konrad báró.

Az a föltevés, hogy a főherceg a magyar nép ellensége volt, balgaság. De

teljes gyűlölettel, amelyet szenvedélyes temperamentuma fokozott, állást foglalt a főherceg ama politika ellen, amely a hadsereg kifejlesztését nemzeti engedményekkel akarta egybekapcsolni.

A hadügyminiszter szorultságában, hogy mégis szerezzen néhány milliót a legsürgősebb célokra, némi hajlandóságot mutatott az engedékenységre. Annymra kevésbé óvatos volt, hogy azonnal mennie kellett és olyan ellenség terítette le, aki hatalmas természetével minden rést eltakarta és a hadsereg egységét megvédte.

A koalíciós magyar kabinet a legnagyobb titokban vezényleti nyelvre vonatkozó engedményekre kötött megállapodást Schönnaich báró hadügyminiszterrel.

A tárgyalásokat gondosan titkolták, úgy hogy a miniszterek, akik részt vettek azon,

nem is vasuttal, hanem automobilon utaztak Bécsbe, hogy érkezésüket ne vegyék észre. A mikor már kész volt a megegyezés, a hadügyminiszter félhivatalos közleményt tett közzé, amelyben kijelenti, hogy a magyar követelések teljesíthetők és a hadsereg egységét nem károsítják. Ekkor szokatlan dolog történt, ami nagy feltűnést keltett.

Bienert báró, az akkori osztrák miniszterelnök egy beszédében kijelentette, hogy Ausztria csak a tényleg közös hadsereg költségeihez járulhat hozzá és annak berendezéseit az alkotmányra és parlamentre és az osztrák állam jogaira való tekintet nélkül nem szabad megkerülni, Stürgkh gróf a mai miniszterelnök akkor miniszter volt és kell, hogy emlékezzen arra, hogy a most félretolt alkotmány akkor megvédte a hadsereg egységét. Ettől az órától kezdve Schönnaich báró helyzete olyan volt, mint az erdőben azoké a fáké, amelyeknek a kergéből lehantanak egy darabot: annak jeléül, hogy nemsokára ki fogják vágni őket.

A magyar kabinet meg akarta menteni a megállapodásokat s az egyik miniszter — Andrassy Gyula gróf, mint nagy befolyású arisztokrata — kihallgatásra jelentkezett a főhercegnél, akivel közölte, hogy a király is kívánja ezt a tanácskozást. Az audienciát engedélyezték és a miniszter Bécsbe jött. Az audiencia előtti napon udvari ünnepeken volt hivatalos.

A trónörökös fölkerlte Szögyény-Marich gróf berlini osztrák-magyar nagykövetet, mint akinek különösen Magyarországon nagy a tekintélye, hogy mondja meg az estélyen Andrassynek, hogy az audiencia elmarad, mert minden beszéd ugyanis hiábavaló, az ő meggyőződése nem változhatik.

A nagykövet nem akart ilyen megbízást átadni, mert elhibázott dolognak tartotta a kihallgatás megtagadását. De hiába fáradt. A miniszter az elutasításban bántó sérelmet talált. Schönnaich báróra rossz napok virradtak. A dolog az idegeire ment és egy türelmetlen pillanatban olyan beszédet mondott a delegációban, amelylyel a kötelességmulasztás vádjá ellen védekezett és a trónörökös ellen irányuló polemikus célzattal azt mondta, hogy azt a 200 milliót, amit a hadsereg számára kapott, a parlamenten kívül álló helyen nyomorult alamizsnának mondták, mert a teoretikus nem tudja, hogy a hadsereg sohasem lehet kész. Ez volt a hattyudala. Rövid idő múlva Schönnaich báró már nem volt hadügyminiszter.

A trónörökös annyira határozott ellenzője volt annak, hogy a vezényleti nyelv kérdésében engedményeket adjanak a magyaroknak, hogy egy temperamentumos kitörése alkalmával azt mondta:

— Ha ezeket a követeléseket teljesítik, lemondok minden katonai állásomról és civilruhában, cilinderral megyek a Ringre sétálni.

A nyári idény alkalmával.

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözködés esetén a portókülömbözet szives megtérítését kérjük.

Aradi ifju a nagyszerb propaganda hálójában.

(Egy diák-kirándulás története.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 3.

Megirta tegnapelőtt az Aradi Közlöny, hogy magyarországi szerb származású diákokat, akik most tették le az érettségit, miként hordoznak körül — félreérthetetlen szándékkal — fiatal, benyomásokra könnyen fogékony embereket olyan szerbiai társaságba, ahol — a mai viszonyokat ismerve — biztosan találkozik egykét propagálója a nagyszerb ábrándoknak és aspirációknak, néhány tagja a gyászosan hirdeti Narodna Obranának.

Hogy milyen hangulatba ringatják a Szerbiában látottak a kiránduló diákokat, arról elég eleven és érdekes fogalmat adhattak azok a sorok, amelyeket ugyancsak tegnapelőtt közöltünk és amelyeket éppen egy aradi diák, az aradi főgimnáziumban ezidén maturált tanuló irt barátjának egy levelezőlapra ilyenformán:

Az előbb ebédtem a trónörökös-sel. Ebben az igazi keleti városban meg lehet ismerni a valódi demokráciát. Miniszterek ülnek közönséges polgárokkal.

Az elragadtatás hangján szólt ez a pár sor arról, amit a fiatal aradi Tessits Szvetolik odalenn, Belgrádban tapasztalt. A szerbiai kirándulásról ma tért haza Aradra a fiatal Tessits és az Aradi Közlöny munkatársának ezeket mondta el tapasztalatairól:

— Ujvidéken levő barátaim értesítettek arról, hogy az ottani szerb főgimnázium érettségiző tanulói Belgrádba és Szerbiába rándulnak ki, tartsak én is velük az érettségi után. A kiránduláson, amelyre még májusban jelentkeztem, harmincnál több ujvidéki érettségizett fiatalember és Szabadkáról, Zomborról, Aradról máshonnan még 14—15 szerb származású maturáns vett részt. A kirándulókat két ujvidéki szerb főgimnáziumi tanár vezette. Tehát nem valami belgrádi kulturegyesület vitt ki, hanem az ujvidéki intézet kirándulása volt a szerbiai ut. Tulajdonképeni célja utunknak az ujszerbiai tájak fölkeresése, a balkáni háboruban szerepelt csatateretek meglátogatása volt. A kirándulásra száz koronát fizettem be ellátás, magyarországi utiköltség címén.

Szerbiában vasuti költségünk nem volt. A szerb államvasut teljesen ingyen szállított külön kocsikon.

Ujszerbiában, ahol bejártuk a nevezetesebb csatamezőket, meghallgattuk az ütközetek leírását, katonai barakkokban szállásoltak el.

A trónörökösrel való együttegébédelésről ezeket mondta el a fiatal aradi diák:

— Belgrádban csak rövid időt töltöttünk és ezt arra használtuk fel, hogy a városban kisebb csoportokban széjjelnéztünk. Így kerültem én egy helyőrségi kaszárnyába, ahol az ezred valami ütközet évfordulóját ünnepelte. Ezen jelen volt a trónörökös, több előkelőség, köztük Hartwig orosz követ. Tábori mise végeztével a legénység és a tisztikar hosszú, terített asztalokhoz ült le a lakomához. Bennünket is

meginvitáltak a szerb tisztek, miután megtudták, hogy magyarországi szerb diákok vagyunk és én véletlenül ahhoz az asztalhoz kerültem, amelynél a trónörökös is ült.

Azzal, hogy a trónörökösrel ebédtem és minisztereket láttam közönséges polgárokkal együtt, inkább csak eldicsekedtem pajtásomnak a levelezőlapon.

Végül Tessits Szvetolik annak a közlésére kért meg, hogy ő és általában a magyarországi szerb diákok nincsenek összekötöttesben a belgrádi tulzókkal. Nincs egy szerb intelligens és gondolkodni tudó fiatalember sem, aki bizonyos belgrádi patrioták vad álmaiban hinne és az elvetemedett szerajevói gyilkosokat el ne ítélné.

Nincs kétség abban, hogy az aradi fiura, aki magyar szellemű családban nőtt föl, akit az aradi főgimnázium hazafias tanárai irányítottak, nem lehettek maradandó behatással a Szerbia nagyságát és demokratikus szépségeit propagáló kirándulás eseményei, azonban éppen azok, amiket Tessits Szvetonik elmondott, bizonyítják, hogy a propaganda céljaira szervezték az utat azok, akik Ujvidékre összegyűjtötték a magyarországi szerb maturáns diákokat, akiknek készséggel állt ingyen utazással, külön kocsival rendelkezésére a szerb államvasut (pedagógiai célokra nem olyan szolgálatkésznek a vasutak, hogy ingyen vigyenek körül egy országban ötven idegen diákot.) A kirándulásnak ezek a láthatatlan, háttérben maradó rendezői gondoskodtak az olyan véletlenekekről is, aminek volt az, hogy az aradi diák egy asztalnál ebédelt a szerb trónörökösrel, Hartwig orosz követtel...

Ez a kirándulás és szervezői, vezetői megérdemlik a magyar kormány figyelmét most is, a jövőben is!

Mérgezett bombával gyilkoltak!

(Haldoklik Merizzi alezredes. — Titkolják a merénylők újabb vallomását. — A szerajevói nyomozás.)

Távirati tudósítás.

Szerajevó, július 2.

Az első napok izgalmai óta a statáriummal sujított Szerajevó nagyon elcsendesedett. Megszüntek a tüntetések, elhallgattak a merénylőkről, a nyomozás szenzációs fordulatairól szóló hírek is. Csend van, de mintha ez a csend nem a béke csendje lenne, hanem a feszült, izgalommal és meglepetésekkel telített várakozásé.

Méreg a bombákban.

Merizzi gróf, a vásárnapi bombamerénylet egyetlen vívódó sebesültje, súlyos betegen fekszik a csapatkórházban, ahol a legnagyobb gondnal és legföltöbbszeretettel ápolják. Merizzi gróf vasárnap óta élet és halál között lebeg és mára az a hír terjedt el a városban, hogy menthetetlen. A gróf ugyanis a hírek szerint mervegőcsőt kapott, ami ha igaz, mai állapotában a biztos halált jelenti. A beállott tetanusra vonatkozólag a kórházban azt mondják,

hogy a bomba mérgezett volt és egy ilyen mérgezett szilánk inficiálta a gróft.

Mikor Merizzi gróf állapota váratlanul változgatásra fordult, megvizsgálták a bombákat is és valamennyiről konstataáltak, hogy mérgeztettek. Ez a megállapítás nagy megdöbbenést és felháborodást keltett és felfokozta a gyűlöletet a szerbek ellen. A méreg minőségét még nem sikerült megállapítani, de a gróf infekciójából annyit már tudnak, hogy erősen fertőző anyagot kevertek a bombákba.

A merénylők büntársal.

A merényletben való bűnrészesség miatt Principen, Cabrinovicson és Grabesen kívül letartóztatták még Illie Daniló és Palavestra Jogó gimnáziumi tanulókat, akik a merénylet alkalmával jelen voltak, s fedezni akarták a gyilkos menekülését.

Princip Ilie édesanyjánál lakott, akit szintén letartóztattak. Megállapították, hogy Illie és Palavestra be voltak avatva a merénylettervbe s abban részt is vettek. Letartóztattak még egy csomó embert, akikről az a gyanu merült föl, hogy bűntársai voltak a merénylőknek, így Gleinic Gyuró cukrászt. Elfogták még a merénylők hozzátartozóit is és egyelőre fogóságban tartják őket, mert minden valószínűség szerint valamennyinek része volt az összeesküvésben. Gleinics az éjjel már beismerő vallomást tett.

Titokzatos szerepe van a gyilkosságban Zvara Ferenc államügyész Mirkó nevű fiának is, akinek ügyében azonban a vizsgálat még absolute nem teljes. Erről a fiatalemberről megállapították, hogy testi-lelki jóbarátja volt Principnek, mindig az ő társaságában látták, közvetlenül a merénylet előtt a Miljacka partján sétáltak végig, a gyilkosság után pedig hosszú ideig nem sikerült Zvara Mirkó nyomára jutni. Mégis eddig Zvara Mirkót atyjára, az államügyészre való tekintettel kisérem hallgatták és semminemű intézkedés nem történt arra, hogy fölötte gyanus szerepét tisztázzák. Más gyanus embereket a pusztá gyanu alapján már régen letartóztatták volna ilyen esetben. A hatóságok azzal ütöttek el a dolgot, hogy Princip számitásból barátkozott Zvarával, az ügyész fiával, hogy ezzel elterelje magáról a gyanut, mert hiszen olyan ember, aki a szerajevói államügyész fiával tartott barátságot, nem tevezhet merényletet.

Hol vannak még bombák?

Csütörtökön este két ügyes budapesti detektiv megtalálta a negyedik bombát, melynek létezéséről Grabesnek, a harmadik merénylőnek vallomásából értesültek. Ezt a bombát Grabes a merénylet előtt rejtette el, Crnegorevics Gabro cipésznel, aki neki nagybátyja, ennek Patko-Ulice 6. számú házában lévő lakásán. A bombát akkor használták volna föl, ha Princip merénylete nem sikerül. Kádár Elemer és Bauer Pál, a belügyminisztériumtól kiküldött detektívek találták meg a bombát, a ház egyik félreeső helyének esatornájában. A bombát vizes vödörbe téve, beszállították a rendőrségre, ahol Gerde Odón intézkedésére tűzértisztek jöttek a rendőrségre s ártalmatlanná tették. Grabes a bombát szintén Gleinic cukrásznál kapta. Kádár detektiv ugyanekkor megtalálta Grabes iskolabizonyítványait is. Crnegorevics Bauer detektiv bekísérte a rendőrségre, ahol letartóztatták. Eleinte tagadott, később azonban beismerő vallomást tett.

Két bomba hiányzik még. Mint megállapították, ezek közül egyiket Vázó Csubrolovics boszna-gradieskai tizenkilenc éves diák vette át, de használatára nem került a sor. Csubrolovicsról megállapították, hogy a merénylet után Bosznabrod felé szökött. Több detektiv automobilon üldözi s minden pillanatban várják elfogatásának híreit.

Vasraverték Principet.

A helyőrségi fogház egyik második emeleti zárkájában vasraverve őrzik Princip Gavrilot. Éjjel-nappal bilincsek között van. Mindkét lábán a bokán három ujjnyi széles vasbilincs van és ezt a vasperecet hosszú lánc köti össze. Ha Princip járni akar, akkor a láncot be kell akasztania a nadrágra erősített vaskampóra, de akkor is csak apró, alig husz centiméternyi lépéseket tehet.

Hetenkint csak egyszer, vasárnap kap a gyilkos hust és levest, hétköznap pedig meg kell elégednie kenyérral és főzeléssel. A legutóbbi kihallgatásán Princip elmondta egész élete történetét. Az apja vasuti őr a dalmáciai Grachovóban. Már egész kis gyermek korában elkerült a szülői háztól. Belgrádba ment, ahol a jóaszü fiu egyike volt a legszorgalmasabb tanulóknak és mint általában a délszlávok, ő is nagyfoku intelligenciát árult el és már fiatal

Temetik a megölt trónörökös-párt.

— Gyászszertartás a Burg kápolnában. — A megtört király. —

Távirati tudósítás.

Bécs, július 3.

korában politizált. Szerajevóból, mikor me-
leg lett a lába alatt a talaj, ismét Bel-
grádba ment, ahol a beléje oltott gyűlölet a
monarchia ellen még jobban kifejlődött benne
és lassankint teljesen a nagyszerb propaganda
hive lett. Hogy elvbarátainak szivességet te-
gyen, lelőtte a trónörököszt. Princip ma már
nem annyira makacs, mint volt a merénylet
napján. Bántja, hogy társai cserben hagyták és
most, hogy látja, milyen sors vár rá, nem gon-
dol többé a mások dolgával. Arra a kérdésre,
hogy megismételné-e még egyszer a merény-
letet, azt mondja a vizsgálóbírónak:

— Soha, már sajnálom is, hogy gyilkol-
tam, de akkor bolond voltam, azt hittem, hogy
szolgálatot teszek ezzel Szerbiának. Most
mindenki elhagyott. Erre gondolhattam volna!

Csütörtökön délután a vizsgálóbíró megje-
lent a helyőrségi fogházban, hogy kihallgassa
Principet, aki szerdai kihallgatása alkalmával
megígérte, hogy részletes vallomást tesz. A
gyilkos még most sem tért meg teljesen, s mi-
dőn a vizsgálóbíróhoz vitték, azt követelte, hogy
szembesítsék büntársaival, mert csak akkor haj-
landó vallani. A vizsgálóbíró teljesítette kíván-
ságát és szembesítette őt Cabrinovicssal és
Grabessel, majd utána kihallgatta. Sem a szem-
besítésről, sem az utána következett vallomás-
ról, mely bizonyára szenzációs lehetett, semmi-
nemű fölvilágosítást nem adtak.

A vizsgálóbírónak a rendőrségre való visz-
szaérkezése után, itt nagy tanácskozás volt,
majd a vizsgálóbíró a merénylő legújabb vallo-
másáról terjedelmes jelentést írt *Potiorek* tar-
tományi főnök számára.

Tilos Szerajevóból hírt adni a nyomozásról.

A vizsgálat most már teljesen az állam-
ügyész és a vizsgálóbíró kezében van. A to-
vábbi nyomozás érdekében Cabrinovic vallo-
másának azt a részét, amelyben a Pribicevic
testvéreket megvádolta, nem hozzák teljesen
nyilvánosságra és e tárgyban minden felvilá-
gosítást megtagadnak.

Általában a vizsgálat lassan, vontatottan
halad, amióta a rendőrség kezéből kikerült. De
minthogy tettenérésről van szó, a vizsgálat
további során csak a vizsgálóbíró intézkedhe-
tik, a rendőrség pedig csak a kapott direktívák
alapján járhat el. A nyomozást így a rendőr-
ségtől teljesen függetlenül vezetik. Szerajevó-
ban a nyomozás lassúságát elégedetlenséggel
veszik s attól tartanak, hogy a vizsgálat az
eddig helyes mederből elterelődik. Pfeffer vizs-
gálóbíró a legnagyobb titokzatossággal kezeli
az ügyet. Annyi azonban kiszivárgott, hogy
csütörtökön este Cabrinovic visszavonta vallo-
mását, amelyben Pribicevic Milán szerepét
mondta el s most már tagadja, hogy a szerb
őrnagynak része lett volna a merénylet elők-
szítésében.

Szerajevóból jelentik: A déli órák-
ban intézkedés történt, hogy minden,
a vizsgálat eredményére vonatkozó
írásbeli közlés, sürgöny, vagy telefon
értesítés feltartóztatassék.

VIDÉK.

Kisjenő részvéte. Kisjenőről jelentik: A
község képviselőtestülete ma délután rendkívüli
ülést tartott Bondér Ferenc bíró elnöklésével,
amelyen Isztim Demeter helyettes jegyző szép
szavakkal emlékezett meg a trónörökös-párt tragé-
diájáról. Lázár Zoárd dr. felszólalása után elhatá-
rozták, hogy részvétük kifejezését eljuttatják az
uralkodóhoz. Holnap a katolikus templomban
gyászmise lesz, amelyen a hatóságok is megje-
lennek.

A szerajevói áldozatok holnap reggel meg-
kezdik időtlen-időkre szóló pihenésüket az arz-
stetteni sírboltban. Egymás mellett nyugszna-
nak, amint egymás mellett estek áldozatul a
galád merényletnek, amint ma egymás mellett
állt koporsójuk a halálon túl is diadalmas sze-
relemmel dacolva udvari intrikákkal, fogat-
osikorgató gőgös családtagokkal.

A temetés első része ma délután folyt le
Bécsben, ahol az udvar és a katonai méltóság-
gok gyűltek össze komor gyászban a koporsók
körüli. Kissé rideg méltósággal történt meg a
beszentelés a király jelenlétében és este elindul-
hattak az arzstetteni utra a fejedelmi koporsók.

A ravatal.

Hét órakor reggel Schweizerhofnál már
több érdeklődő igyekezett bejutni a fenséges
pár ravatalához. A kápolna nagy impozáns ka-
puja előtt két óriási burgzsandár küldte el a
kiváncsiakat, de a kiválasztottak kis csapata
előtt megnyílt az út. A kapuból egy szárny-
lépcsőn nagy előcsarnokba vezet az út, amelyen
át jobbra az emeletre lehet jutni, balra pedig
egy kis terembe, amelynek falán fekete drapé-
ria, rajta Ferenc Ferdinánd és Hohenberg Zsó-
fia címere. A kistermen átragyog a gyertyák
fénye, pár lépés és a Hofburg-kápolnájában ott
áll Ferenc Ferdinánd és neje koporsója.

A kápolna két oldalaltára fölött egy-egy
nagy címer. Az egyiknek a fölírása:

*Franciscus Ferdinandus Archidux
Austriae Estensis 1914.*

A másiké pedig:

Sophia Ducissa de Hohenberg.

A kápolna bejárata fölött háromemeletes
páholsor. Alatta egy sorban négy-négy gyász-
posztóval bevont szék, előtte imádkozó szá-
moly. — A kápolna kicsiny és egyszerű. Fa-
lán, pádlóján, ablakain mindenütt, ép úgy,
mint a kis csarnokban a fejedelmi pár koronás
címere. A közepén egyszerű, kétlépcsős, feke-
tével bevont ravatalon a két csipkés aranyko-
porsó. A trónörökös a jobboldalon sokkal na-
gyobb, hatalmasabb, diszesebb, mint hitvesé.
Az arany dúsabb órádákban ömlik el rajta, a
csipke gazdagabban hajlik rá: hiába, a halál-
ban is ő az ur és született főherceg. A fele-
sége úgy simul hozzá, mintha most is védeni
akarná. A koporsók körül két sorban ezüst
gyertyák lobognak. A négy sarkon fekete emelvé-
nyen szomorú szemű kandelláberek, felülről
pedig az örökmécs pislog.

Az érdemrendeket, szalagokat, a tábornoki
kalapot, az arany rendjeleket, piros párnákon
rakták a két koporsó köré. A trónörökös ko-
porsójának a fejénél az aranygyapjas rend, a
nagy és kis korona, a zöld tollas tábornoki ka-
lap, meztelen kardpenge és diszes tábornoki
kardbojtok, a feleségénél pedig vékony kis fe-
hér kezyű, fekete legyező és aranyos ék.

A koporsó körül a hozzátartozók, újság-
írók körében egy-két fényképész és rajzoló, aki
engedélyt kapott arra, hogy a trónörökös-párt
utolsóelőtti útját megörökítse. Alulról felhallat-
szik a tömeg nyüzgése, egyik ajtóból a má-
sikon át arciere testőrök jönnek, majd hatal-
mas kacagányos magyar testőrtisztek, papok,
polgárok, katonák, feketeruhás Burg-hivatalnok-
ok vándorolnak el a ravatal mellett.

Négy koszorúnak kijutott az a megtisztel-
tetés, hogy a ravatalhoz helyezték őket. A két

szélső hatalmas koszoru Lónyay Eleméré és
Stefánia hercegnőé. A trónörökös koporsójának
fejéhez teszik három gyermeküknek fehérvirá-
gos, szerény, fehér és piros szalagos koszo-
ruját, rajta ez a három név:

Max, Sophie, Ernst.

A trónörökös koporsója előtt egy virágból
font csodaszép fehér kereszt fekszik: ez is fe-
hér és piros szalaggal, de minden név, címzés
és üzenet nélkül. Vajjon kié lehet? Senki sem
tudja, vagy senki sem mondja.

Nyolc óra után megindult a népvándorlás
a vasutakhoz. Hosszu sorban vonultak be egyen-
ként a kápolna ajtaján az emberek. Elhaladtak
a ravatal körül, megállani nem szabad, és az-
után ugyanazon az ajtón át eltávoztak. Ti-
zenkét óráig szakadatlan sorban jött a tömeg.

A király imádkozik.

Háromnegyednyolc órakor bevonult fényes-
papi kísérettel Seidl udvari plébános és harmad-
szor is beszentelte a koporsókat.

A templomban még sir az ima, amikor a
Burg külső udvaráról idáig hallatszik a har-
sány vezényszó:

Gewehr Heraus! Gewehr Heraus! Gewehr
Heraus!

A 37-ik gyalogezred fegyverbe lép: jön a
a király! Ófelsége tábornoki egyenruhában ér-
kezik, mellette Hoyos gróf hadsegéd. Kiszállnak
a kocsiból, a király megtört, látszik rajta,
hogy szenved. Lassan megy a kiskapu felé.
Fejét a feszesen, haptákban álló magyar bakák
felé fordítja. A közönség — feketébe öltözött
meghatott tömeg — némán hajlik meg a ki-
rály előtt. Egy kalap nincs fejen, de Eljen,
Hoch, nem hallatszik. A közönség némán üd-
vözli uralkodóját. Egy uriaszony hangosan fel-
zokog.

— Szegény király!

Minden részvét az agg uralkodó felé for-
dul. Mindenki őt sajnálja és az árvákat siratja,
Ófelsége lakosztályába vonult és tíz órakor ki-
hallgatáson fogadta *Rummerskirchet*, a trón-
örökös főudvarmesterét. Más a trónörökös ud-
vartartásából nem fogad a király. Az uralkodó
különben már kora hajnalban megjelent a ká-
polnába és buzgón imádkozott a ravatalnál.

A burg udvara feketélik az emberektől s
a levegőt drága illetékekkel nehézzé, fojtóvá te-
szik a hatalmas koszorupiramisok rózsái. Az
összes koszorukat itt helyezték el, a lépcsőkön
és az udvaron. Vagyont ér a sok virág, a sok,
sok fehér rózsá, Ferenc Ferdinánd kedvenc vi-
rága. Hatalmas kocsin most hozzák az udvari
kertészek viragait. Egy szekér fehér rózsát.
Alig lehet lélegzeni a fojtó virágszagtól.

„Ne éljem túl még a harmadikat is!”

Déli tizenkét órakor a közönségnek távoz-
nia kellett a Burg udvarából. A kapukat eláll-
ták a Burgzsandárok, kint az utcán hatalmas
rendőrkordont vontak. Jönnek az udvar tagjai.
Talpig feketében a főhercegasszonyok, a főher-
cegek, köztük József főherceg és Augustia fő-
hercegnő. Augustia főhercegnő, amint meglátta
a két koporsót, eltakarta az arcát:

— Ez borzasztó! — mondta. Aztán egy
szót sem tudott többet szólni. Jön Ferenc Fer-
dinánd mostohaanyja, Mária Terézia főher-
cegnő, Mária Annunciata, Lipót Szalvátor,
Blanka főhercegnő a leányaival.

A Burg udvarán könyes szemű udvari emberek beszélnek arról, hogy milyen megható volt a kihallgatás, amelyen ma délelőtt féltizkor fogadta őfelsége Károly Ferenc József főherceget. Ugy mondják, a király megölelte az új trónörökös, homlokon csókolta és percekig szótlánul nézett a szemébe. Aztán a

A Hohenberg árvák a koporsóknál.

Mialatt a templomban imádkoznak a papok, az utcákon óriási izgalomban várta Bécs közönsége az árvákat. Mindenki a szerencsétlen három gyermekre kíváncsi, mindenki őket akarta látni. Ha valahol az utcán megállt egy udvari fogat, az emberek tüstént körülfogták a kocsit. Levett kalappal várták, ki fog belőle kilépni. Talán az árvák.

Az elhunyt trónörökös-pár nagynénjük, Chotek Henriette grófnő kíséretében délelőtt 11 órakor érkeztek Bécsbe. Délután elvitték őket a Burgba szüleik ravatalához. Mikor a gyermekek meglátták a két koporsót, hangos sirásban, zokogásban törtek ki, majd hosszasan imádkoztak. Az éjszakát a Belvedereben töltik, holnap reggel pedig Arzstettenbe viszik őket, ahol jelen lesznek a temetésen.

A katasztrófa közlésének híre szörnyen hatott a trónörökös gyermekeire. Amikor a hírt meghallották a legidősebb gyermek sirva mondotta:

— Az Isten akarta, hogy a papi és mami együtt haljanak meg...

A Hohenberg-árvák bécsi tartózkodásáról még ezeket a részleteket jelentik: A trónörökös árván maradt gyermekei délután két óra 25 perckor érkeztek meg a prágai gyorsvonattal. Hivatalosan nem tették közzé érkezésüket és így a pályaudvaron csak kevésszámú közönség jelent meg. A peron egyrészt elzárták. A pályaudvaron Mária Terézia és Annunciata főhercegnők, Nosztéz és Wuthenau grófnők jelentek meg. Thun gróf és felesége Heiligsstadtig elébe utaztak a gyermekeknek. Velük ment Fischer lelkész, a gyermekek volt nevelője is.

A gyermekek az első kocsiból szálltak ki, a főhercegnőkhöz és nagynénjeikhez siettek. Zsófia hercegnő igen fejlett, korához képest magasnövésű, igen hasonlít anyjához. Két testvérét karjukon fogja, mintha vigyázna rájuk. Miksa herceg az apjához hasonlít, sokkal kisebb, mint nőtestvére. A legkisebb: Ernő még egészen gyermek, inkább anyjára emlékeztet, gyönyörű szőke fejű fiúcska. Gondtalanul nézeget körül. Volt nevelőjük vigasztalta őket a pályaudvaron. Nagyanyjuk, Mária Terézia mellett foglaltak helyet az autóban és egyenesen a Burg kápolnájába mentek, ahol szivertépő jelenetek folytak le. A gyermekek keservesen zokogtak, majd imádkoztak. A ravataltól a Belvederebe vitték őket, ahol hamarosan Károly Ferenc József és Zita is megjelentek.

Holnap Arzstettenbe mennek a gyermekek a temetésre, majd háromnegyed 3 órakor visszatérnek Bécsbe, ahol Schönbrunnban meglátogatják a királyt.

A bécsi lapok főlhívják a közönséget, hogy az árvák Schönbrunnba vivő útjánál adjanak kifejezést annak a szeretetnek, amellyel Ferenc Ferdinánd gyermekeit kíséri Ausztria népe.

A gyászszertartás a Burgban.

Déli 12 óráig járulhatott a nagyközönség a ravatalhoz. Délben katonák és burgzsandárok elzárták a kapukat. Délután három órakor kez-

következőket mondotta elfogódott remegő hangon:

— *Mein Gott, erspare mir, dass ich auch diesen jungen Mann überlebe!*

A fiatal főherceg arca idegesen rángatózott, látszott, hogy alig tudta visszatartani a könnyeit.

dődött az idegen uralkodók külön követeknek és a meghívottaknak érkezése. Mint külön követek megjelentek: Capinelli pápai nuncius, Tschirsky német, Avarna olasz, Penfield amerikai, Dumaine francia, Sebaco orosz, Villa-Urutia spanyol nagykövetek, továbbá Tucher báró bajor, De Dudzeele belga, Griparis görög, Recht gróf száz, De Weede báró hollandi, Beck-Friis báró svéd, Maurocardato román, Jovanovics szerb, Stanciov bolgár, Nischi japán ügyvivők. Megjelentek az összes külföldi ezredek küldöttségei is, amelyeknek az elhunyt tulajdonosa volt.

Három óra előtt néhány perccel 8 diszbe öltözött arcier testőr és ugyanannyi magyar darabont testőr állott fel a koporsók mellett, közvetlenül mellettük az elhunyt szolgálattelvő kamarása és szárnysegéde. Ekkorra a Burg kapuja előtt már hatalmas néptömeg szorongott, de a kapuk csak néha nyílnak meg, hogy egy-egy illetékes személyt beocsássonak. Egymás után érkeznek meg a főhercegek és főhercegnők, akik az idegen vendégek apartamentjéhez vezető kapuhoz hajtatnak, míg a többi hivatalosak a Burg másik kapuján mehetnek be, hogy a titkos tanácsosok karzatára jussanak.

Egynegyednégykor a hatalmas karzat már zsufolásig telve van, pazarul ragyognak a káprázatos egyenruhák, amelyek közül komoran válik ki a magyar urak fekete diszmagyarja. Tisza István gróf vezetésével megjelent a magyar kormány valamennyi tagja, mellettük a főrendiház küldöttsége: Jósika Samu báró, Széchenyi Bertalan gróf, Szmrecsányi Lajos egri érsek és Dessewffy Aurél gróf, a képviselőház küldöttei: Beóthy Pál elnök vezetésével: id. Erdélyi Sándor, Khuen-Héderváry Károly gróf, Zichy János gróf és Pejaosevics Márk gróf, külön csoportban állnak az ellenzékiek Andrássy Gyula és Géza grófok, Hadik János gróf, Majláth György és László grófok és utóbbinak neje, Hadik Ilona grófnő, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf. Itt van az osztrák urakbáza és a Reichsrat küldöttsége, diplomácia Bécsben levő valamennyi tagja, az udvartartás főbbjei. Négy óra előtt öt perccel a fudvarmester jelt ad, mire bevonulnak a főhercegek és főhercegnők. Elsőnek Mária Terézia és Mária Annunciata főhercegnők jönnek, utánuk az uralkodóház többi tagjai, élükön Károly Ferenc Józseffel és Zitával, Alice toscanai hercegnő, Mária Krisztina, József főherceg, Augusztia főhercegnő, Ernő Ágost főherceg, Thyra főhercegnő, Ágost braunschweigi herceg, Olga brit hercegnő, Fülöp száz kóburgi herceg. A főhercegi család tagjai az oratorium első sorában foglalnak helyet. Pontban négy órakor megjelenik Montenuovo fudvarmester és jelenti a király érkezését. Nyomban mögötte feltűnik Ófelsége alakja. A csapások sulya alatt megtörtén, de azért szilárd léptekkel halad végig a kápolnában. Egyszer felpillant és némán bólint Mária Terézia főhercegnő felé. Az oltárig lépked, ahol a jobb szárnyhoz készített karosszékben foglal helyet. A halotyi csöndet egy pillanatra halk moraj töri meg. A következő percben adott jelre bevonul Piffel hercegérsek fényes papi segédlettel, az orgona felbug és felhangzik a kórus éneke. A közönség feláll, Piffel halk imát

mond, majd beszenteli a koporsókat, mire a gyászkar a Liberát énekl. Ezzel a szertartásnak vége. A király a beszentelés után csendes imát mondott a trónörökös-pár koporsójánál. A jelenlevők meghatottan figyelték Ófelsége áhítatát. Az ima után az uralkodó távozik: végig megy a kápolna hajóján, néma, mély meghajlás köszönti, utánna az uralkodóház tagjai vonultak ki ugyanolyan sorrendben, amint bejöttek.

Kinn a Burg előtt ezrek és ezrek szorongtak, akik a királyt, Károly Ferenc Józsefet és Zita hercegnőt zajos óvációkban részesítették.

Az utolsó út Bécsben.

Az esti órákban megtörténtek az előkészületek a koporsóknak a Burgból a nyugati pályaudvarra való elszállítása iránt. Végig az utcákon, ahol a menet haladt, talán még többen várakoztak, mint a tegnapi megérkezésnél. A király parancsára kivonult az egész bécsi helyőrség.

A külső Burg-teret fáklyafény világította meg, ott állottak az összes csapatok kiküldöttei, amikor hét óra felé megjelent az első udvari kocsi, benne Károly Ferenc József trónörökös és a fudvarmester. A koporsókat beszentelték, majd ugyanabban a sorrendben, mint a tegnapi megérkezésnél, elindult a menet. A közönség mély csöndben, kalaplevéve, meghatottan nézte, mint halad Bécs utcáin a két gyász-kocsi, amely a trónörökös és nejeinek holttestét viszi.

A pályaudvar előtt nagy számú közönség állott, amely a gyászmenet megérkezésekor sor-tüzet adott. Udvari lakajok leemelték a koporsókat és bevitték az udvari váróterembe, ahol az uralkodóház valamennyi Bécsben levő tagja megjelent a trónörökössel az élén. Ott állottak a koporsó körül: Frigyes, Károly István, Péter Ferdinánd, József Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Ferenc Szalvátor, Frigyes Károly, István, Károly Albrecht, Jenő és József főhercegek, akik halkán imádkoztak. A tábornoki kar teljes számban a parronon foglalt helyet. A holttesteket még egyszer beszentelték, azután lakajok dobpergés között elhelyezték a vasuti kocsiban. A főhercegek most kissé előre léptek, a vonat füttyentett s lassan megindult. Főhercegek és tábornokok sokáig néztek az eltűnő vonat után, amely rohogva vitte örök pihenőre Ferenc Ferdinánd és felesége holttestét.

A vonat éjfél után érkezett Pöchlárba, ahol fél 3-ig maradtak a koporsók a kocsiban. Akkor a kastélyba vitték, ahol minden előkészületet megtettek a temetés iránt, amely holnap délelőtt tizenegy órakor lesz.

Hadiparancs a trónörökösökről.

A király holnap, vagy hétfőn hadiparancsot fog kiadni, amelyben méltatni fogja az elhunyt trónörökösnek a katonaság körüli érdemeit. Udvari szokás, hogy az ilyen hadiparancs csak a temetés után jelenik meg.

Őfelsége július hatodikán, hétfőn nyolc óra tíz perckor Penzingből udvari különvonaton visszatér Ischlbe.

A végzetes autó.

Szerajevóból jelentik: Tudvalevő, hogy a trónörös és neje utolsó útjukat Harrach grófnak, az önkéntes automobilcsapat vezetőjének automobilján tették meg. Harrach gróf a végzetes autóbilét most őfelségének ajánlotta fel. Ma délután Potiorek jelenlétében erről hivatalos jegyzőkönyvet vettek fel és az autóbilét a fudvarmesteri hivatal címére feladták.

Szerbia a felbujtás vádja ellen.

— Fenyegető nyilatkozatok. — Megmozdult Oroszország. Pribicevics őrnagy tagad. — Tüntetések Bécsben. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, július 3.

Szerajevó felől elnémult minden hang: nem lehet tudni, mit vallottak, mit hallgattak el a gyilkosok és merénylők, mit derített ki a nyomozás abból a vádból, hogy a merényletet Szerbiában készítették elő. A nyomozásról hallgat a krónika, de annál hangosabb, zajosabb lett egyszerre Szerbia, ahonnan ideges, kapkodó és fölényeskedő nyilatkozatok hangzanak el, megindul a szemforgató tagadás és segítségül, védelmül hívják már a szerbek örökös protektorát: Oroszországot is.

Bécsben azonban egyre elkeseredettebben folyik a tüntetés a szerbek ellen és kétségtelennek látszik, hogy előbb-utóbb arra kerül a sor, hogy valamilyen, de bizonyos energiás formában hivatalosan felhívják Szerbiát az ott lappangó felbujtók kiszolgáltatására.

„Álljon helyre Bécs esze!”

Belgrádból jelentik: A kormány félhivatalosa a Samo Uprava mai számában „Őszintén és nyíltan” címmel nagyobb cikket közöl, amelyben a szerajevói merénylettel s azzal a váddal foglalkozik, hogy az összeesküvés szála it Belgrádban szőtték. A cikk többek között a következőket mondja:

A szerajevói borzalmas, véres merénylet következményei rettenetesen sujtják a boszniai szerbeket. Meg kell mondanunk az igazat, az undorító merényletet elítéljük, de elítéljük azt a vandálist is, amelynek a bosznia-hercegovinai szerb nép áldozata lett. Hangsúlyozzuk, hogy jól meg tudjuk érteni, ha a rettenetes esemény hatása alatt azok, akiket közvetlenül érint, alig képesek lélekjelenlétüket és tiszta ítélőképességüket megőrizni. Ezért enyhén kell megítélnünk eljárásukat, de nem szabad megfélekednünk arról, hogy a merénylet értelmi szerzőjéről elhamarkodott vélemény nem lehet javára a viszonyoknak, amely a monarchia és Szerbia között fennáll.

Az osztrák és magyar sajtó részben burkoltan, részben egészen nyíltan azt írja, hogy Szerbia bele van keverve az összeesküvésbe, sőt a Frankfurter Zeitung mértékadó bécsi helyekről nyert értesülés szerint jelenti ezt és megfenyegeti Szerbiát. A fenyegetéseken tettezzük magunkat. Csak ha világos és pozitív vádakhoz hoznak fel, veszünk időt magunknak azokkal foglalkozni. A jogosulatlan vádakkal nem foglalkozunk s a fenyegetéseket nem vehetjük komolyan. Reméli a cikk, hogy Bécs esze helyreáll s megszünteti ezeket a vádaskodásokat és fenyegetéseket. Őszintén óhajtja, hogy Bosznia-Hercegovinában a normális viszonyok helyreálljanak, a borzalmas merénylet tettesei pedig felelősségre vonassanak. A monarchia és Szerbia közötti jó viszonyt nem fogják megállítani jogosulatlan ujságírói vádaskodások, amelyeknek alapjai a monarchia és Szerbia érdekei nem lehetnek.

Pribicevics őrnagy — hallgat.

Pribicevics őrnagyot Belgrádban ma felkereste egy magyar ujságíró a Srbska Krolja szálloda éttermében és megkérdezte: mit szól az elhangzott vádakhoz.

— Legnagyobb sajnálatomra — mondotta Pribicevics őrnagy — nem vagyok abban a helyzetben, hogy nyilatkozhassam. Én katona vagyok, az államszolgálat legszigorubb formái között és lehetetlen nyilatkozatot tennem. Az em-

litett lapközleményt én nem olvastam, nem is hallottam felőlük. Ha azonban ezek a hírek oly természetiek és ha a híreszteléseket folytatják és föltötes hatóságom szükségesnek fogja tartani a nyilatkozást, én fogok engedélyt kérni arra, hogy nyilatkozhassam. Addig azonban nem beszélek! Ezeket mondotta Pribicevics őrnagy és feszesen összevágta a sarkantyuját. Igen csinos, magas ember, szinte látni rajta, hogy valaha az osztrák-magyar hadseregben szolgált.

Hétfőn föllép a monarchia.

Amint hallatszik, tegnap hivatalos jelentés ment Budapestre arról, hogy a nyomozás kétségtelenül megállapította, hogy a merénylet összeesküvés eredménye. A két merénylőn kívül — így szól a hivatalos jelentés — egész sor embert, többnyire fiatalokat letartóztattak. Megállapítható ezekről, hogy a belgrádi Narodna Obrana, a Forradalmi Klub bérelte fel őket a merénylet elkövetésére és látta el bombákkal és Browning revolverekkel. Ezt a hivatalos jelentést, melyet a helyi félhivatalosban is közlé akartak tenni, az utolsó pillanatban visszavonták. Nem azért, mintha az abban foglaltak nem fednék a valóságot, hanem, mert korainak tartották hivatalos jelentést kiadni róla, hogy a Forradalmi Klub le van leplezve. Egész Szerajevóban köztudomású azonban, hogy a gyilkosságot a Narodna Obrana tagjai tervezték ki, ugyanazok, vagy azoknak legjobb barátjai, akik tíz esztendő előtt a szerb királygyilkosságot végrehajtották. A Narodna Obrana Pribicevics Milán őrnagy az elnöke és így az összeesküvés szála a szerb hadsereg vezetőségéhez futnak össze. Itt azt beszéljük, hogy hétfőn a monarchia a legerélyesebben fogja követelni a szerb kormánytól Pribicevics felelősségre vonását.

Belgrádban mindent tagadnak.

Belgrádban a bécsi ujságok alarmjának mondják a Pribicevics-féle nagyszerb összeesküvésről elterjedt híreket és azt hangoztatják, hogy belgrádi hivatalos köröknek semmi részük a szerajevói merényletben.

A helyzet így áll: A Narodna Obrana a nép védelmére alakul egyesület, amelynek a Resavska Ulica 24. szám alatt van a helyisége. Pribicevics Milán őrnagy ennek az egyesületnek tagja ugyan, de a merénylettel való minden viszonylatát tagadják. Az őrnagy egyszerű őrnagy és nem vezérkari főnökhelyettes a szerb hadseregnek, mint ezt írták. Princip vagy tévedett, vagy álnévet mondott be, mikor büntársául Ciganovicot nevezte meg. Ilyen nevű ember Belgrádban nincsen, nem is járt Belgrádban, a bejelentő hivatalban sincsenek róla adatok. Vilovszky, a szerb sajtóiroda főnöke hírlapíróknak azt jelentette ki, hogy egy szó sem igaz abból, amit budapesti és bécsi lapok a Pribicevics-összeesküvésről írtak. Szerajevóból hivatalosan értesítettek arról, hogy a valóságokról forgalomba került hírek valótlanok és azok lesznek a legujabb hírek is, mert a nyomozást titokban tartják. Az egész Narodna Obrana politikailag nem jelentős sovinszta egyesület. Pénteken délig semmiféle kérdést vagy kérést Szerbiához Berchtold gróf nem intézett, semmiféle diplomáciai lépés nem történt.

A Narodna Obrana kémei és bombavetői.

A tartományi főnökség egyik magasrangú tisztviselője az összeesküvő Pribicevics Milán működéséről a következőket mondotta el:

— Már régen sejtettük, hogy Pribicevics őrnagyellenségünk. Tavaly Kalinovik várában, mely valósággal kulosa Szerajevónak, két szerb kémet fogtak el és ugyanakkor a szerajevói csendőrség több boszniai szerbre is rátette a kezét. A vizsgálat akkor megállapította, hogy az egész országot behálózó összeesküvésről van szó, amelyet a Narodna Obrana, közvetlenül pedig Pribicevics Milán őrnagy szervezett. A nyomozás az itt élő radikálisok közül is sokat kompromittált, de a házkutatások nem jártak a várt eredménnyel. A vizsgálat szenzációja tehát nem meglepetés a számunkra. Princip is, Cabrinovic is tagja volt az Obrának. Mindig szerb katonai körökkel volt összeköttetésük és a mostani bombák is teljesen azonosak azokkal, amelyeket nem régen Broka mellett két ládával találtak a folyóban. Ezek a nagy palackformájú bombák csak a kragujeváci hadi arzenálban készülnek.

Oroszország megmozdult.

Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger közli Pétervárról: Tegnap minisztertanács volt a cár elnöklésével, amelyen nagyfotosságu politikai döntések történtek. Sasanov részletes jelentést tett a politikai helyzetről a szerajevói merénylettel kapcsolatban. Meggondolás tárgyát képezte, hogy egy esetleges antiszerb agitáció esetén milyen intézkedéseket kell tenni Oroszország érdekeinek megvédésére.

A bécsi tüntetések.

A bécsi szerb követség előtt tegnap éjjel heves tüntetések voltak, mert bántónak találták, hogy a követség egy kis gyászfátyollal átvont szerb lobogót tűzött ki. Ma azután bizonyos diplomáciai lépések történtek, fölkérték a szerb követet, hogy távolítsa el a lobogót. A kérést azzal okolták meg, hogy félnek a további tüntetésektől.

Bécsből jelentik: A szerb követségen háromnegyed öt órakor csakugyan bevonták a szerb trikolórt.

A rendőrség nagyszabású intézkedéseket tett este, hogy mindennemű tüntetést megakadályozzon. A szerb követséghez vezető utcákat elzárták, de nem tudták megakadályozni, hogy össze ne verődjön a tömeg a Reiner-téren. Csakhamar heves tüntetés kezdődött, a rendőrtörök orosz kozákoknak nevezték és amikor egy csapat Deutschmeister vonult végig, zajosan megéljenztek a katonaságot, amit a vezető tisztek kardtisztelettel köszöntek meg. A tüntetők a Gotterhaltét énekelték, abcugolták Szerbiát.

Egyszerre csak hatalmas dörrenés rázta meg a levegőt. Egy fiatalember ugynevezett békát dobott el, amelynek dördülésétől a rendőrök lovai megbokrosodtak. Irtózatossá zavar támadt, amely újabb béka dobálással csak nőtt. A rendőrség ekkor erőlyesen lépett fel, s fél-tizre csendet teremtett.

Féltizenegyor mintegy ezer ember, akik a holttestek elszállítását nézték végig, a Wiedererhauptstrasse felé nyomult. Szerbiát és Oroszországot abcugolták és botokkal fenyegették a rendőrséget, amely hiába oszlotta szét a tömeget, néhány perc múlva újból együtt voltak a tüntetők. Este tizenegy órakor még heves tüntetések folytak és éjjel után, egy óra felé sikerült nyugalmat teremteni. A tüntetések alatt számos letartóztatás történt.

Vilmos császár tüntet a Habsburg-etikett ellen.

— Megakadályozott kegyeletstértés. — El akarták szakítani a trónörökös-párt.

Az elmaradt bécsi ut. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, július 3.

— Nemesak Bécsben, de mondhatom, hogy egész Európában óriási megdöbbenést kelt, ami a szerencsétlen trónörökös-pár temetése és koporsója körül történt. Bécsben élő külföldi laptudósítótól hallok, hogy tegnap, mikor lapjaiknak megtelefonálták azt a vérforraló hírt, hogy a tragikus halált halt trónörökös-pár három árváját nem engedik a monarchia mártírjaivá vált szülei koporsójához, szerkesztőségeikben nem akarták hitelt adni neki. — Lehetetlenség — mondotta egyik legnagyobb német lap szerkesztője a telefontól jövő munkatársának, aki elmondta neki, hogy bécsi tudósítójuk mit mondott. Ez lehetetlen, mert ilyet a józan ész tilt. Nem képzelhető, hogy a spanyol etikett kedvéért így megsértsek az egész művelt világ érzelmeit, amely nagy melegséggel vette körül a fejedelmi árvákat. Ez valósággal öngyilkos politika lenne az udvar részéről.

— Amit azonban mindenki lehetetlennek tartott, az mégis megtörtént. Nemesak az árvákat zárták el a koporsóktól, hanem, — *amint teljesen megbízható forrásból értesülök* —

az udvari intrikák következménye a német császár távolmaradása.

— Vilmos császár baráti hűsége gyönyörűen nyilatkozott meg a trónörökös halála alkalmával is. A császár nemesak azért szerette és becsülte Ferenc Ferdinándot, mert a hármasszövetségnek érokmény oszlopát látta benne, hanem mint ember és mint férfit is igen közel állott a szívéhez. Ismeretes, hogy Vilmos császár a trónörökös házasságának kérdésében nagy megértéssel állott melléje és legutóbb, mikor Konopistban volt a trónörökös vendége, *Hohenberg Zsófia* hercegnő gratulált neki Oszkár porosz herceg eljegyzéséhez, aki szintén rangján alul nősült.

— Az ön nemes alakja lebegett szemem előtt, mikor ehhez a házassághoz a beleegyezésemet adtam

— felelte a császár.

A német császár rendkívül nagyra tartotta barátjának családi életét, amely ideális tisztaságú volt. A fenséges szülők viszonya gyermekeikhez mindig örömet okozott neki. És az, aki ilyen érzelmeikkel viseltetett az elhunyt és családja iránt, kellemetlen volt az udvari méltóságoknak a hideg, szívtelen ceremóniák nagy is kis mestereinek. Kellemetlenül lepte meg őket, hogy a császár azt adta tudtul, hogy ha Bécsbe jön

első utja az árvákhoz viszi.

Hohenberg Zsófiának a főhercegekkel és főhercegnőkkel nem egyenrangú fejedelmi aszszonynak árváihoz, akiknek vasárnap reggel, néhány perccel az irtózatos katasztrófa előtt, a trónörökös reggelizés közben sürgönyt küldött, amelyben beszámol szépséges gyermekeinek a boszniai mulatozásról

Grüsse und Küsse von Papi,

volt a sürgöny aláírása. Nagyon megijesztette a német császár elhatározása a bécsi udvari köröket. Áthuzta volna, romba döntötte volna minden számításukat, szándékukat. Alig, hogy lehunyta szemeit a rettegett hatalmas ur, meg kellett kezdődnie a visszafizetésnek. Már pedig

a német császár jelenléte azt egyszerűen lehetlenné tette volna.

A német császárnak távol kellett maradnia a temetésről.

— Egy tegnap megjelent rövid sürgöny azt jelentette Berlinből, hogy a császár hirtelen zsábát kapott, meghült és ezért nem jöhet Bécsbe Reggel kilovagolt, rosszul szállt le a lóról és zsábát kapott. Ez a távirat elárulta, hogy iszonyu zavarban voltak és elvesztették a fejüket. A császár nem, az józan maradt, az egy cseppet sem törődött a bécsi zavarral. A berlini udvarból jól informált „*Lokalanzeiger*“ ezt el is árulta.

„*Berlinből* jelentik: A császár környezetéből, mint a *Lokalanzeiger* írja, hangsúlyozzák, hogy a császár rendkívül mélyen sajnálja, hogy az oly hirtelen elhunyt barátja iránt nem róhatja le utolsó tiszteletét és Ausztria-Magyarország népeinek a temetésnél való jelenlétével nem adhatja bizonyítékát annak, hogy milyen bensőleg vesz részt a monarchia gyászában.“

— Ez a jól informált lap tehát megmagyarázza, hogy mi a császár betegsége. A német uralkodó indiszpozíciójáról annyiban lehet szó, mint azt nekem egy rendkívül jól informált forrás mondja, hogy

a császárt nagyon bántják bizonyos körök machinációj

amelyeknek, amint látszik, még az is sikerült, hogy a halott főherceg legjobb barátját távol tartásuk a temetéstől. Annak megmagyarázására, hogy az uralkodók és az udvari társaság szélesebb körei a gyászünnepektől távol tartanak, többféle indokot sorolnak fel. Legkevésbé állja meg helyét az a magyarázat, amely szerint *Gorup* báró bécsi rendőrfőnök kijelentette volna, hogy nem állhat jót Bécsben a nyugalomért. Azonban, mint említettem, teljesen beavatott forrásból nyert értesülésem szerint megtörtént az a hihetetlen dolog, hogy az elhunyt trónörökös azért temetik feltűnő és bántó, sem rangjához, sem egyéniségéhez nem méltó rideg ceremóniákkal, mert

ezt néhány udvari tisztviselő így határozta el.

Ezek azok a méltóságok, akik nagyon jól tudták, hogy abban a pillanatban, amikor *Ferenc Ferdinánd* elfoglalja a trón, az ő hatalmuk egyszerre összeroppan. Ezért megtalálták a módját annak, hogy a német császárt és még néhány uralkodót, akik már bejelentették megjelenésüket, a gyászünnepektől távol tartásuk. Ezért nem szabad az árváknak látniok szüleiket,

„mert az ő jajgatásuk zavarhatná a hivatalos gyászszertartást.“

— És ezért egy olyan lépésre határozták már el magukat, amelynek merészségénél csak kegyeletstértőbb volt a nagyobb és csak a király, valamint a német császár beavatkozásának köszönhető, hogy az elhunyt trónörökös-pár temetéséből nem lett európai botrány.

— A gyászszertartást rendező magas méltóságok megkísérelték ugyanis, hogy

a trónörökös és nejének holttestét becsempésszék a városba,

oly módon azonban, hogy erről a közönség ne tudjon, a bécsi nép ne fejezhesse ki néma hódolatát az osztrák-magyar monarchia halott ura iránt. Az volt ugyanis a terv, hogy a holttesteket takaró koporsókat

éjnek idején hozzák be a déli vasut állomására, de azonnal tovább szállítják Pöchlarnba

és onnan ugyancsak éjszaka Arzstettenbe akarták továbbítani. Sem a király, sem a főhercegek és a főhercegnők, sem a nép nem vehetett volna bucsut mélyen megsiratott halottaitól. A temetés utóbb említett helyen *napfelkelte előtt kora hajnalban teljesen csendben egyszerű vallásos ceremóniák közt ment volna végbe.*

Ezeket a szenzációsabb részleteket tudta meg bécsi tudósítónk a német császár távolmaradásáról.

A *Zeit* rendkívül érdekes hírt közöl arról, hogy Vilmos császár miért nem utazott el *Ferenc Ferdinánd* trónörökös temetésére. A hír szerint *arisztokrata* körökben beszélnek, hogy a bécsi főudvarmesteri hivatal először úgy intézkedett, hogy a trónörökös holttestét a *Burgban* ravatalozzák fel, *Hohenberg Zsófia* hercegnő koporsóját pedig egyenesen szállítsák át a nyugati pályaudvarra, ahonnan Arzstettenbe viszik. Ezek szerint a trónörökösöt a kapucinusok sirboltjában, feleségét pedig Arzstettenben temették volna el.

Mikor Vilmos császár erről tudomást szerzett, egyenesen a királyhoz fordult,

aki megváltoztatta a főudvarmesteri hivatal intézkedését és úgy határozott, hogy *mindkét koporsót a Burgban ravatalozzák fel* és egyszerre temessék el Arzstettenben.

Mint hogy azonban a nőnek katonai tisztelgés nem adható, Vilmos császár pedig nagy katonai kísérettel akart megjelenni, inkább lemondott a temetésen való részvételről.

Berlinből jelentik: *Henrik* herceg azért maradt el a temetésről, mert Bécsben nem akartak katonai deputációt fogadni.

De ezért a német császár meg fogja találni a módját, hogy szívének mélyesége tájadalmaról és általa tisztelt királyi barátja iránt érzett részvétéről bizonyosságot tegyen.

Berlinből táviratozzák ugyanis: Mint a *Telegraphen Union* megbízható forrásból értesül, Vilmos császár megkérdezte a bécsi udvart, hogy látogatása Ischlben a trónörökös temetése után alkalmas lenne-e. A császár kérdésére természetesen *igenlő választ kapott* és így a német császár ischli látogatása a mély udvari gyász letelte után meg fog történni.

Bécsből jelentik egy esti lapnak: Illetékes helyen szenzációs magyarázatát adják annak, hogy a németek császára miért nem megy el legjobb barátja végtisztességére. Most, hogy szinte kétségtelen, hogy a szerajevói tragédiát szerb kéz okozta és hogy Belgrádból mozgatták és intézték a pokoli merénylet minden mozzanatát, *külpolitikai bonyodalmak* vetítik előre sötét és félelmetes árnyékukat. Ezek a bonyodalmak a német külügyi köröket máris erősen foglalkoztatják és a német császár *aktív részt vesz ezekben a tárgyalásokban.* A német udvarnál máris mérlegelik, hogy minő következményei lehetnek annak, ha *hivatalosan is megállapítják, hogy a rettentő merényletet Belgrád intézte.* Ott már most beszélnek a monarchia *megtorló lépéséről* és csakis ezért nem megy el a német császár a temetésre. De bizonyos, hogy Vilmos császár a közel jövőben meglátogatja királyunkat. Ez a találkozás Ischlben fog megtörténni. Hogy

mikor, azt ma még nem tudni, a találkozás napja még nincsen fixirozva. Ennek a találkozásnak igen nagy jelentősége van. Vilmos császár látogatása nem részvétlátogatás lesz, nem csupán kondoleálni jön a német császár. Ez a találkozó külpolitikai szempontokat rejt magában, mert mint beszélük, ezen az entrevün fogja a két uralkodó megbeszélni, hogy mily megtorlással éljen Szerbia ellen.

Berlinből jelentik: Azt a bécsi hirt, hogy Vilmos császár Ischlben meg fogja látogatni a királyt, megcáfolják. A császár hétfőn megkezdí északi utját.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap: Délután: *Kis király*, operette. Este: *Kabaré: Nincsenek már gyerekek: Zsur a ligetben*. Király Ernő és K. Solti Hermin felléptével.

Hétfő: *Nemtudomka*, operette és *kabaré*. Király Ernő és K. Solti Hermin felléptével.

Kedd: *Szibill*, operette. (Bemutató előadás.)

Szerda: *Szibill*, operette.

Csütörtök: *Szibill*, operette.

Péntek: *Szibill*, operette.

Szombat: *Szibill*, operette.

Vasárnap: Este: *Szibill*, operette.

* Király Ernő és Solti Hermin. *Kóbor* Tamásnak egy kedves, régi karcolata jut eszünkbe, amikor a budapesti művészvilág kiválóságainak vendéglátékában gyönyörködünk esténként. Három-négy sorban elmondva a karcolat ez:

Februárban a budapesti színházak elsőrendű tagjai azért könyörögnek a direktornak, hogy már május közepén rekesse be a szezon, mert halálosan fáradt tagjaikat Courxhavenben, vagy Ostendében akarják kipihenni. S amikor június végén befejeződik a szezon, az agyoncsigázott művészek sugárzó arccal ezélednek el, hogy Aradon, Váradon, Mezőberényben és Borgóprundon találkoznak — Davos helyett. Ilyen a vérbeli művész: akkor pihen, amikor dolgozik s ha nem dolgozhatnak — beteg. Az örvendetes vendéglátás közben Király Ernő és Solti Hermin is kiléptek a gramofonból és teljes valóságukban gyönyörködtették „a kicsi, de lelkes közönséget”, — vagy hogy is írná a „Kétegyházi Kürt” szellemes nyári kritikusa. Igazán talánszerű az aradi publikum. Ha Szendrey nem gondoskodik a program gazdagságáról, akkor durrzogva üzengetik neki:

— Mikor kapunk már egy kis jó vendéget?

Tessék: most itt van két kis jó vendég és a közönség a szinkör mellé téved a parkba. (Persze, ha nem volna szinkör, majd szidnák a várost, hogy itt el kell senyvedni nyáron az unalomtól.) Pedig tréfán kívül: kedves, finom, élvezetes, művészi volt, amit ma este kaptunk a Tökéletes asszonyban, Lehárnak ok nélkül megbukott operettjében. Király Ernő utolérhetetlen ebben a szerepében s mi csak most értjük meg, hogy miért nem sikerült nálunk a Tökéletes asszony... A művész úgy látszik még mindig a fejlődés útján van: hangja csillogóbb, erőteljesebb, melegebb, mint legutóbbi vendégszereplésekor, játéka tökéletes, megjelenése snájdig, Pataky Vilmát és Diósy Nusit ismertük már ezekben a szerepeikben s megállapítható, hogy a Celsius 35° semmit se rontott alakításukon. Solti Hermin a harmadik felvonásban néhány borsos kuplét mutatott be a Royal-orfeum műsorából és egészen sajátos előadóművészetéért a publikum egyáltalán nem fukarkodott a tetszésnyilvánítással. Semmi baj se volna tehát, csak több tapsoló kéz és kétszer annyi kaogó száj kellene a nézőtérben. (B—r.)

* Ma a nemzeti gyászra való tekintettel az Urániába nincs előadás. 5

* A színház jelentései. Vasárnap este látványosan érdekes műsor keretében lépnek fel a nyári színház illusztris vendégei, Király Ernő meg Solti Hermin, akik hétfőn bucsuznak a Nemtudomkában; a szombati trónörökös-gyászra való tekintettel, az előre megváltott jegyek hétfőre érvényesek.

Vasárnap délután a Kis király kerül színpadra, az ismert szereplőkkel.

Sibill. A Martos—Bródy—Jacobi pompás munkája, a Sibill, kedden kerül bemutatásra az aradi színházban. Az operette-személyzet már hetek óta készül erre a darabra, még a téli szezonban megkezdődtek a próbák, új díszletek, jelmezek készülnek, szóval pompás, nagyszabású előkészületek közepette érkezett el a keddi Sibill premier.

* A szerajevói események az Apollóban. Holnap, szombaton az Apolló színház is részt kér magának a nemzeti gyászból s nem tart előadásokat. Így egy nappal késni fog annak a szomorú aktualitással bíró filmnek a bemutatása, amelyet az egész monarchia népe türelmetlenül várt. Vasárnap kezdi meg az Apolló a történelmi eseményeket megörökítő mozgó-fényképfelvételeknek a bemutatását. A rendőrség intézkedésére a filmből kimarad az a rész, amely magát a gyalázatos brutalitást hozta volna elénk, de a film többi részei is szoros kapcsolatban vannak a szerajevói szomorú eseménnyel. A filmen ott látjuk még Ferenc Ferdinánd trónörökösét és hitvesét, amint kíséretükkel végigvonulnak Bosznia fővárosának utcán. Ezt a fólvételt közvetlenül a merénylet előtt vette fel a Kine Report-vállalat operatőre. A holttestek szállítását, Szerajevó nem szerb nemzetiségi lakosságának romboló tüntetését, az új trónörökös párt s a nagy történelmi eseménynek sok más fontos mozzanatát mutatja be még a film. Ugy vasárnap, mint hétfőn más más értékes képek kíséretében mutatja be az Apolló a szerajevói fólvételeket. 3

* A szerajevói események az Urániában. A színház ma szombaton engedve a közgyűlés óhajának a nemzeti gyászra való tekintettel nem tart előadást. Vasárnap egy szenzációs műsor keretében mutatja be a szerajevói emléktű szerajevói események egyes részleteit. Jelesen elsősorban is az elhunyt trónörökös párt családjá körében. Az új trónörökös legújabb arcképe után pedig Szerajevó látképe, a merénylet helye, a temetési menet és a behajózás részletei lesznek láthatók. — Ugyancsak megszerezte az Uránia a trieszti kihajózás és a bécsi temetés felvételeit is, melyeket szintén be fog mutatni. 5

SPORT.

+ A TAC. Aradon. Nagy érdeklődés előzi meg a holnapi TAC.—ATE meccset. Érthető is ez az érdeklődés, ha meggondoljuk, hogy ettől a mérkőzéstől függ a második hely ebben az alkerületben. Az ATE. komplett csapatát állítja ki erre a meccsre és tekintettel arra, hogy a szorgalmas tréning eredményeül a csapat kitűnő kondícióban veszi fel a küzdelmet, másrészt, ha figyelembe vesszük a TAC. legutóbbi kitűnő eredményeit, nem tévedünk, ha érdekes mérkőzést helyezünk kilátásba. A mérkőzés pont 5 órakor veszi kezdetét, előzőleg fél 4 órai kezdettel a Vagongyári Ifjuság—AIFK. komb. fog barátságos mérkőzést játszani az ATE. I B. csapatával.

+ Temesvári és aradi footbalcsapat mérkőzése az AAK pályán. Vasárnap a TTK. mely szép játékkal Temesvár egyik jó csapata és az AMTE mérkőznek. A mérkőzés ezért érdekes lefolyásának ígérkezik. A mérkőzést olcsóbb helyárak mellett tekintheti meg a közönség, amennyiben a tribünjegy 50 fillér, a diákjegy pedig 20 fillér lesz. A mérkőzés fél hat órakor fog kezdődni.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Huszezer korona — az elrutított arcért.

(Rosszul sikerült Röntgen-kura.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 3.

Angliában, vagy Amerikában kerülnek csak olyanfajta jogesetek a bíróság salamoni döntése alá, mint a minőben most kell itélkeznie a budapesti törvényszéknek. Az érdekes pör tárgya egy szép női arc, amelyet egy kozmetikus doktor csufitott el. Egy varróleányt, Horovitz Paula kisaszszonyt érte az a malőr, hogy szépségápolói laboratóriumban tették tönkre arca friss szépségét és a szegény, kis varróleány most huszezer koronát kér a szépségéért az orvostól.

Horovitz Paula valami jelentéktelen dologban fordult a kozmetikushoz. Apró, kis szőröcsomó zavarta meg az arca harmóniáját; a kozmetikus kétszáz koronát kért az eltüntetésért és a varróleány belement a dologba. Megkezdődött a gyógyítás, az orvos Röntgen-kurával kezelte a leányt egy darabig, amíg egyszerre csak Horovitz Paula furcsa változást vett észre az arcán. Apró foltok, aztán nagyobb, vöröses-szinű kiütések támadtak rajta, mindig több és több, míg aztán alattuk egészen eltűnt az arc szépsége, a vonalak nemessége, a teint finomsága és olyan lett az arca, mintha gyilkos betegség szántott volna végig rajta. Horovitz Paula kétségbe volt esve és amikor látta, hogy a kiütések nem múlnak el, sőt nem is lehet rajtuk segíteni, bepörölte az orvost. Keserűen panasolja el keresetében, hogy ő, aki azelőtt „feltűnő szép” volt, ilyen arccal férjhez nem mehet, hogy megrendelői is elmaradtak tőle, mert azt hiszik, hogy valami ragályos baja van, sőt ez a csapás lelkileg is tönkretette.

Az orvos, akit a kereset rosszhiszeműséggel is megvádol, azzal védekezik, hogy a varróleány nem várta be a hosszadalmas Röntgen-kura végét. Egyszerre csak elmaradt tőle, nem jött el többé — és mint az orvos utólag megtudta — valami javasasszonnyal kuruzsoltatta magát. Egyébiránt — mondja a kozmetikus — a kisaszszony sose volt szép, ellenben hisztériás volt, aki feltűnő szépségnek tartotta magát.

A törvényszéknek most kell döntenie ebben az érdekes pörben. Mindenekelőtt egész sereg tanut hallgattak ki arra nézve, hogy szép volt-e azelőtt Horovitz Paula. Azonkívül kiküldte szakértőit Stein Adolf dr. és Kollarits Béla dr. orvosokat, akiknek azt kell majd konstatálni, hogy a kezelés okozta-e a végzetes foltokat Horovitz Paula arcán?

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A tizedik nemzetközi esperanto kongresszust az idén Párisban fogják megtartani augusztus 2-ától 10-éig. Már eddig is 3556 kongresszusi tag jelentkezett a világ minden civilizált államából s mint Párisból írják, óriási előkészületeket tettek a nemzetek nagy demonstrációjára, mely minden eddigit felül fog mulni. A kongresszus egész-napokat szentel az esperanto szak-egyesületeknek: orvosok, tudósok, jogászok, póstások stb. munkájának. Ezeket az egyesületeket a párisi testvéregyesületek fogják támogatni és ünnepléses fogadtatásban részesíteni. A francia vasutak 50% kedvezményt biztosítottak a kongresszus tagjainak és külön vállalatok gondoskodnak a párisi tartózkodás alatt olcsó ellátásról és a francia főváros és vidéke lehető legteljesebb megismeréséről, míg a fentemlített Universala Esperanto Asocio kisebb csoportoknak olcsó és kényelmes utazás révén teszi lehetővé Franciaország különböző részeinek meglátogatását. A részletekért illetőleg szívesen szolgál mindenkinek felvilágosítással az Univors. Esp. Asocio aradi képviselője: Dr. Végh Endre, vagy az aradi esperanto egyesület (kulturpalota, hétfő, csütörtök este 8—10 óráig.)

HIREK.

Aradi droguista-segédék sztrájkja.

(Kivonultak az üzletekből.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 3.

A gyógyszerészségdek sztrájkja után ma a droguista-segédék mondották ki Aradon a sztrájkot és egyelőre tényleg nem is dolgoznak. Ma reggel fél 10-kor vonultak ki az üzletekből és késő estig a főnökök és a sztrájkoló alkalmazottak között semmiféle közeledés nem történt.

A segédék három nappal ezelőt memorandumot nyújtottak át a főnököknek, amelyekben a következő kívánásaik teljesítését kérték: Nyáron reggel hét órai nyitás és esti fél 8-kor zárás, azonkívül teljes vasárnap munkaszünet. A főnökök tegnap este értekezletet tartottak a kérelem tárgyában és úgy határoztak, hogy a zárás kérdését az egyes cégekre bizza, a vasárnap teljes munkaszünetet azonban nem adja meg, hajlandók a főnökök felváltva vasárnapként kimenőt adni a segédéknek. A határozatot ma reggel tudatták az egyes drogériákban a segédékkel, akik erre kimondták a sztrájkot és délelőtt féltízor elhagyták az üzleteket.

Mint említettük ezideig mind a két fél ragszkodik álláspontjához és tárgyalásokba sem boesátkoztak. A főnökök, akiket az a sztrájk épen a vásár napján ért, nem érzik a munkaerő hiányát és a közönség kiszolgálását egyelőre maguk végzik többen pedig máshonnan hozatnak segédéket.

— **Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése.** Egyelőre meleg idő várható, zivataros esőkkel; később hőszűlés valószínű. — **Sürgönyprognózis:** Sok helyütt csapadék, zivatarok, később hőszűlés.

— **Elmarad a nagy hadgyakorlat.** Szombathelyről jelentik: Már minden előkészületek megtettek az ideai nagy hadgyakorlatokra, a melynek központja Szombathely lett volna és amelyen részt vett volna a trónörökös és a német császár is. Ma a hadvezetőség értesítette a katonai hatóságokat és az alispánt, hogy a hadgyakorlat a trónörökös halála miatt elmarad. Ugyancsak értesítették erről Mikes Lajos gróf püspököt is, akinek rezidenciájában már mindent elkészítettek arra, hogy kényelmes otthonul szolgáljon a fejedelmi vendégeknek.

— **Arad gyászol a trónörökös temetése alatt.** A főkapitány a városi közgyűlés határozata alapján ma két kérelemmel fordul az aradi háztulajdonosokhoz. A főkapitány egyik kérése arra irányul, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökösnek és Hohenberg Zsófia hercegnőnek Amstettenben történő eltemetése idején, vagyis július hó 4-én szombaton házaikat fekete lobogóval ellátni sziveskedjenek. A kereskedőket pedig arra kéri, hogy szombaton délelőtt 10-11 óráig terjedő időre üzleteiket bezárni sziveskedjenek.

E tárgyban még a következő sorokat kaptuk: Tisztelettel kérjük az aradi kereskedő főnököket, hogy f. évi június hó 4-én, szombaton délelőtt 10 és 11 óra között Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje Hohenberg Zsófia hercegnő temetésének idején, a nemzeti gyász kifejezésül üzleteiket zárva tartani sziveskedjenek. Az Aradi Kereskedők Köre nevében Kneffel Lajos elnök.

— **Gyászistenitisztelek.** Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje Hohenberg Zsófia hercegnő megrendítő elhunyt alkalmából, a tiszántúli református egyházkerület összes templomaiban püspöki intézkedésre folyó hó 4-én, szombaton délelőtt gyászistenitiszteleket tartanak. Az aradi református templomban szombaton délelőtt tizenegy órakor lesz ez a gyászistenitisztelek megtartva, amelyre Arad szabad királyi város és Arad megye hatóságait, hivatalait és intézeteit ez uton hívja meg az egyház elnöksége. — Az aradi ág. ev. egyház néhai Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje Hohenberg Zsófia hercegnő gyászos elhunyt alkalmából folyó hó 5-én vasárnap délelőtt 10 órakor gyászistenitiszteleket tart, melyre Arad város és Arad megye hatóságait, hivatalait és intézeteit ez uton hívja meg az egyházi elnökség. — Az orth. izr. templomban szombaton július 4-én az istentisztelet keretében ünnepélyes gyászimát mondanak a trónörökös és neje lelkiüdvéért. — Néhai Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös és néhai neje Hohenberg Zsófia hercegnő gyászos elhunyt alkalmából az aradi görög keleti szerb templomban folyó hó 5-én délelőtt 11 órakor gyászistenitiszteleket fog tartatni, melyre a hatóságokat, hivatalokat és intézeteiket ez uton hívja meg az aradi görög keleti szerb hitközség.

— **Erdélybe szöknek a román katonák.** Kézdivásárhelyről táviratozzák: Ma tíz lerongyolódott román katonaszökevény érkezett ide a moldvai havasokon keresztül. A száználmas állapotban lévő emberek azt mondják, hogy a tizedik jassyi román gyalogezredből valók. Azért szöktek meg, mert tisztjeik embertelenül bánnak velük, ütök-verik őket és éheztesítik. Minthogy szinte naponként szöknek át egész csoportok a román hadseregből és gyanus, hogy a legtávolabb eső helyőrségekből is Erdélybe szöknek, a hatóság őrizetbe vette őket és e gyanus körülményről értesítést küldött Sándor János belügyminiszternek.

— **Meglopott nagykövet.** Párisból jelentik: Murawiew grófot, Oroszország londoni nagykövetét, a calaisi vasúti állomáson meglopták. Murawiew gróf Londonból Párisba akart menni. Calaisba beszállt egy I. osztályú fülkébe, elhelyezte kis kizitáskáját, pillanatra elhagyta a fülkét, hogy hordárja után nézzen, aki nagyobb csomagjait hozta. Amikor a követ visszatért a fülkébe, kis kizitáskája, amelyben 150000 frank ékszer és 10000 frank készpénz volt, eltűnt. A rendőrség széleskörű nyomozást indít, annál is inkább, mert a táskában néhány fontos diplomáciai irat is volt.

— **Vizáradás a Simplon-alagutban.** Milánóból jelentik: A Simplon alagutban tegnap délután félhatkor a Briggből elinduló személyvonatot a bejáratától tizenhat kilométer távolságban nagy vizáradás lepte meg és abban a veszélyben forgott, hogy a viz kiemeli a kocsikat a sinekről. Csak nagy bajjal tudott eljutni a vonat az alagut déli nyílásához. A rögtön megindított vizgálat kiderítette, hogy az alagutban levő legnagyobb forrás levelezőcsatornája megrepedt, a párisi—milánói expresszvonat és a triest—milánói luxusvonat éjjel féltizenegy óráig volt kénytelen várni, amíg a csőrepedést veszedelmes és nehéz munka árán kijavították.

— **Szerb-utcából Ferenc Ferdinánd-utca.** Budapestről jelentik: A főváros közönsége azal is kifejezést fog adni kegyeletének, hogy valamelyik szebb utóját Ferenc Ferdinánd-utcának nevezi el. Hogy melyiket, az még nincs elhatározva. Jellemző a közhangulatra, hogy a főváros egyes társasköröi mozgalmat akarnak indítani, hogy a Szerb-utcat nevezzék el Ferenc Ferdinánd utcának.

— **Korcsmárosok adója.** A mai panaszkodás — mert egyebet az adókiadó bizottság előtt aligha lehet hallani — a korcsmárosoké volt. Sorjában eljöttek, hogy elkeseregjék szomorú helyzetüket azon, hogy az emberek ebben a rossz világban már nem is vannak. Még bufelejtőnek sem — mert nincs rá pénzük. A pénzügyigazgatóságnál levő pénzügyőri bevallások ugyan nem azt mutatták, de valamennyi korcsmáros azt mondta, hogy bizony ők nem nagyon szokták nézni mit tesz elbök a finác, ők csak aláírják. Nem néztem én — mondta az egyik — mert biztosan sokan voltak akkor a korcsmárosok. — Hát nem fontosabb a maga érdeke — szól Műlek dr. — mint egy pár deci pálinka. — A bizottság nem is indult el ezek után a bevallások után, hanem, mint eddig legnagyobb részben, jobbjára ma is, a múlt évi adót állapította meg. Különbö a legtöbbnél lényegesebb különbség nem is volt a javaslat és a múlt évi adó között.

— **Megtámadott expresszvonat.** New-Yorkból jelentik: Templedes közelében öt bandita megtámadta a washingtoni expresszvonatot. Az utasok és a rablók között revolverharc fejlődött ki, melynek folyamán egy rablót megöltek, egyet megsebesítettek. A többi rabló megszökött. Az utasok közül egy férfi meghalt s többen sebesüléseket szenvedtek.

— **A festőművész afférje.** Budapestről jelentik: A Hungári-körút 232. számú ház előtt ma este Cigány Dezső festőművész észrevette, hogy egy Horvát János nevű munkás veszekedik a házban lakó fűszeressel. Cigány a fűszeres védelmére kelt, mire Horvát nekiment, a földre teperte és ütlegelni kezdte. Időközben még két munkás érkezett, akik szintén rátámadtak a festőművészre. Cigány ekkor revolverét rántotta elő és három lövést tett. Mind a három golyó az időközben érkezett Gschlecht Imre napszámost érte, akit súlyosan megsebesített. A sebesültet beszállították a Batesda kórházba, Cigányt és Horvátot pedig a rendőrségre vitték, ahol kihallgatták őket.

— **Gyászmise a várban.** Holnap délelőtt tizenegy órakor az aradi vár kápolnájában az elhunyt trónörökösért gyászmise lesz, amelyen a tisztikar teljes számban vesz részt.

— **A mexikói béke.** Mexikóból jelentik: A békelegátusok által aláírt jegyzőkönyv elrendeli az ideiglenes szövetségi kormány megalakítását, amely a politikai pártok megegyezése alapján fog létrejönni. Huerta visszavonul, Veraoruzt tovább is megszállva tartják az amerikaiak.

— **Razzia.** A vásár alkalmából a rendőrség ma egész nap razziaát tartott, amelynek eredményeképpen tizenhat kétes egyént állítottak elő, közöttük három nőt. Az előállítottak nagy részben cigányok és öt közülük már régebben ki van tiltva Arad város területéről. A rendőrség az előállítottakat 8-10 napi elzárásra ítélte s kitiltotta őket a városból.

— **Kellemes meglepetésben részesíti Csermák Agoston a „Központi-szálló” tulajdonosa mind azon vendégeit, kik vasárnap este a szálló kerthelyiségében tartózkodnak.** Tréfás és értékes ajándéktárgyak kerülnek kisorsolásra s minden vendég 1-1 tiszteletjegyben részesül. A sorsolás 11 órakor veszi kezdetét s addig is cigányzene gondoskodik a közönség szórakoztatásáról.

— **Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekkocsi a Fischer Nagy Áruház Gyáriktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a lelegegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.**

TANÜGY.

(—) **Az Aradvárosi Női Felsőkereskedelmi Iskolába a beírások még 5-én és 6-án (vasárnap és hétfőn) folytatódnak 9-12-ig a felsőkereskedelmi fiúiskolában, földszint balra első ajtó.**



"MODIANO" CLUBSPECIALITÉ

A LEGDRÁGÁBB
A LEGJOBB!

Orvosi tanácsra úgy a hüvelyek mint a lapocskák nyomatlanok, de mindenképpen benne van nyomással a redjegy a gyártás aláírása. J. S. Modiano

szivarkahüvely és szivarkapapír

9278

VÁROS ÉS MEGYE.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1914. évi július hó 8-án, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydara-boknak. 19. A tanács bemutatja Polcz Máriával, Schaffer Henrikkel, Medveczki Jánossal, Román Róberttel, Höflich Sámuellel és Gerber Mátyással kötött szerződéseket. 20. A tanács beterjeszti a Pöltenberg Ernő- és Kápolna utca Schone-csatornázása tárgyában megtartott versenytárgyalás iratait. 21. A tanács beterjeszti Dreichlinger Regina bérlethosszabbítási kérelmét. 22. A tanács beterjeszti a fa- és fémipariskola, valamint az árvaháznak etternittel fedése tárgyában megtartott versenytárgyalás eredményét. 23. A tiszti ügyészség beterjeszti Rosenthal M. budapesti céggel a rendőr- és tűzoltólegénység, valamint a hivatalos nyári ruhaszállítás tárgyában kötött szerződést jóváhagyás végett.

ROZSAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Megdrágult kölcsön. A Magyar földhitelintézettel még áprilisban megállapodott a Fekete-Kőrös ármentesítő társulat, hogy 700000 korona kölcsönt vesz fel, 65 évre 92-es árfolyamon 4.85 annuitás mellett. Ezt a határozatot a földmivvelésügyi miniszter már jóváhagyta, a Földhitelintézet azonban időközben kijelentette, hogy a kölcsönt a megváltozott pénzvisszonyok miatt legfeljebb 90-es árfolyamon folyósíthatja. Az ármentesítő társulat a kölcsönt a megváltozott feltételek dacára igénybe fogja venni.

A tőzsde szünete. A trónörökös pár mai beszentelési szerlartása miatt a budapesti áru- és értéktőzsde zárva volt.

Felolvasó szerkesztő.

Rudnyánszky Endre.

ARADI KÖZLÖNY

1914. évi július 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb vidéki napilapja. Hétköznaponként 16 - 20, vasárnap és ünnepnaponként 28-36 oldalon jelenik meg. Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa, éppen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

egy hónapra 2 K. — fill.
negyedévre 6 " — "

Vidéken:

egy hónapra 2 K. 40 fill.
negyedévre 7 " — "

Minden legalább negyedéves előfizető, (akkor is, ha havonként fizet elő), továbbá, ki időközben lép vagy most lépett előfizetőink sorába, ajándékkul ingyen és bérmentve kapja

az Aradi Közlöny

Nagy Képes Naptárát

az 1914. évre.

NYÁRI SZINHÁZ.

Szombat, 1914. július 4-én.

Nincs előadás.

NYILTÉR.

MENETREND.

Arad—Nagyvárad.

Arad	1. 5 ⁰⁰	6.20	8.20	11.42	4.15	9.39	4.51
Csaba	6. 6.27	7.23	9.23	1.12	5.19	11.01	6.54
"	1. 6.49	8.19	11.40	1.38	5.56	1.47	1.47
Nvárad	6. 9.40	12.01	2.15	4.—	8.20	3.54	8.54

Nagyvárad—Arad

Nagyvárad	1. 6.00	8.01	10.10	1.15	4.40	7.52	1.14
Csaba	6. 8.12	11.08	12.37	4.34	7.22	11.04	8.26
"	1. 11.27	11.27	2.05	5.57	7.29	9.06	4.22
Arad	6. 12.32	12.32	3.11	6.59	9.03	10.09	5.57

A vastag számok a gyors-, a dült számok a motor-, a rendes számok a személyvonatokat jelzik.

Szabómunkások.

4 ember sacó, felöltő és télikabát angol munkára, 8 ember zsinóros vegyes magyar munkára, 1 ember diszruhák sujtásoszában jártas magyar munkára, 1 ember cimodák és reverendák készítésére, 2 ember szalon angol munkára, 2 ember nadrág és mellény munkára, 6 ember vegyes papi munkára, állandó éves munkákra szerződtek. Szabáshoz értek, volt kisiparosok előnyben részesülnek. Több fiu tanulónak felvétetik.

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

3970 férfi szabó cégnél.

Hódmező-Vásárhelyen.

Kávéháztulajdonosok és Társaskörök figyelmébe!

Van szerencsém szives tudomásukra hozni, hogy az Aradon, Boros Béni-tér 7. szám alatt lévő Billiárd és kávéház-berendezés vállalatomat a legmodernebb kellékekkel felszereltem és raktáron tartok nagy választékban Billiárd-asztalokat, dákókat és minden e szakmába vágó berendezési tárgyakat, a melyek minden vételkötelezettség nélkül bármikor megtekinthetők.

Hartmann János

utóda :: ::

Singer Sándor Arad.

Billiárd- és kávéház-berendezési telepe, Boros Béni-tér 7. sz.

Ujjonnan készítenő berendezésekről rajzokkal és költségjegyzékekkel díjmentesen szolgálak, mely esetben üzletvezetőmet saját költségemre küldöm el.

Valódi elefántesont golyók, fehér dominók, sakkok, dákók állandóan nagy választékban kaphatók.

Billiárd asztaloknak új posztóval vagy új mantinellel való felszerelését szakemberemmel végeztetem és azért jótállást vállalok.

Használt billiárd-asztalok átalakítva állandóan vannak raktáron és olcsón szerezhetők be.

3847

A volt
Sakkszövetség
 és 3954
lengyelclub
fényes berendezése

többek között baccarat-asztal, kártya-asztalok, uri szobák, bőrbutorok, festmények, csillárok, szőnyegek, stb. stb. **egészben vagy darabonként is eladó.**
A helyiség, részenként, garzon lakás, üzlet vagy iroda részére azonnal kiadó. Budapest, Andrásy-ut 35. I. emelet.

Kalmár József
 villanyszerelő
 Arad, Salacz-utca 2. sz
 Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja
költözők figyelmébe:
 villanyos világítási berendezéseket villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:
 Villanyos csillárokat, villanyos fűtőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfbrand lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 451

12080—1914. kb. sz.

Hirdetmény

Tekintettel a közelgő meleg időszakra a közegészség és köztisztaság szempontjából fe hivom a közönség figyelmét a következőkre:
 Bármely, a házon kívül beszerzett élelmi és élvezeti cikk biztosan ártalmatlaná tehető felforralás vagy főzés, vagy sütés által, mert ez uton a bacillusok csirái elöletnek. Kenyér- és termény-félék (zsemle, kifli stb.) a sütőben vagy a tűz felett való piritás által tehetőek ártalmatlanokká.
 Ajánlatos az ivóvizet felforraltatni, különösen oly házaknál, ahol vízvezeték nincsen. A forralt és ezután lehűtött víz szokatlan ízét kevés citrom lével, ecettel vagy kevés bor hozzáadásával lehet javítani.
 Meghagyom és szigorúan ellenőrizni fogom, a házak udvarainak tisztántartását. Mindennemű szerves hulladékok és rothadó anyagok az emberek lakásai köréből és környezetéből a lehető legalaposabban eltakarítandók, semminemű szennyvíz az utcára ki nem önthető. A kutak és azok környékei tisztán tartandók, azok közelében pocsolva, szemét, állat ürülék stb. ne legyen amennyiben a kut körüli föld szennyes, vagy fertőzött, sz felásandó és helyében tiszta föld helyezendő. Nem engedhető meg, hogy a kutak mellett ruhákat mossanak, piszkos edényeket, tartányokat suroljanak. Baromfiakat tisztítgassanak s meg akadályozandó minden művelet, melynek folytán fertőzött víz a kutba beszivároghat. Nyílt kutak fedővel, vedrek keresztvassal ellátva legyenek. Óvakodjunk a kutak vedreiből edénnyel való bemeletés útján vizet meríteni.

Eirendelem az árnyékszék, pöcegödörök, emésztő gödörök és csatornák mint főképp rothadó szerves anyagokat tartalmazó helyek szigorú tisztántartását, különösen pöcegödörök alapos kitakarítását, azoknak carbóldalattal vagy mésztejjel való szorgos gyakori fertőtlenítését. A lakóhelyiségek tisztán tartassanak lehetőleg gyakran szellőztetéseket.

A házak, lakások környezetéből, istállók, sertés és majorság olakból szemét, trágya, zótság és gyümölcs hulladékok feldett tartányokba gyűjtendőek és hetenként legalább kétszer kihordandók.

Állati csontok, belek és bőrok, nemkülömben más büzt terjesztő anyagok, mellyel a levegőt megfertőzik, város területén sehol sem gyűjtendőek és nem raktározhatóak. Ugyancsak nem gyűjthetőek össze rongyok sem s ugy a csontok mint a rongyok csak zsákokban szállíthatók.

Parkok, közterek, utcák, sétányok, nyilvános illemhelyek és vízelékek s egyéb oly helyek tisztaságát, melyek a közörség közhasználatára állanak, a közönség oltalmába ajánlom. Különös gond és figyelem fordítandó arra, hogy ily helyeken gyümölcs és egyéb é elmaradékok, bu'ladékok, melyek hamar bomlásnak indulnak, széjjel ne szórassanak. Romlott vagy éretlen gyümölcs élvezetétől tartózkodjunk.

Az udvarokon lévő folyókák naponként felsepréndők fertőtlenítendőek, szóvíz kádakból a poshadt vizek eltávolítandók.

Jelen rendeletemben foglalt meghagyások pontos és szigorú megtartását közegelmel állandóan ellenőriztetni fogom s a mulasztók ellen az 1876: tc. 7 §-a alapján a kihágási eljárást meg fogom indítani, melynek során 600 kor-ig terjedhető és 60 napi elzárásra átváltóztatható pénzbüntetés róható ki.

Arad, 1914. évi május hó 29-én.

Greén főkapitány.

3211—914. kig. szám.

Vinga nagyközség előjáróságától.

Árverési hirdetmény.

Vinga nagyközség nagyvendéglőjét és mellékhelyiségeit 1915. évi január hó 1-től hat egymásután következő évre 1914. évi augusztus hó 6-án d. e. 9 órakor fogjuk bérbeadni, csak zárt ajánlatok vétetnek figyelembe. Ajánlattevő köteles 1000 koronát bánatpénzül csatolni vagy értékpapirban me'ekelni, a részletes feltételek a hivatalos órák alatt a községi főjegyző irodájában betekintheők.

Kelt Vingán, az 1914. évi március 9-én tartott képviselő-testületi közgyűlésben.

Schäffer József s. k.
 főjegyző.

Dupcza Florián s. k.
 bíró.

Menetrend.

Arad—Brád.

Arad	Ind.	505	552	622	653	854	1153	1240	256	420	500	709
Ujszentanna			640				1238					
Pankota		631										
Borossebes												
Honczó		411				1247						
Brád	érk.	655		1138	218			741	911		707	1000

Brád—Arad.

Brád	Ind.		403	730		936		137		430		
Honczó		325		556								
Borossebes												
Pankota												
Ujszentanna		602				736				715		
Arad	érk.	652	727	1034	848	131	815	350	1134	624	748	845

Ujszentanna—Kétegyháza.

Ujszentanna	Ind.	643	942	1242	857	608	809
Kétegyháza	érk.	815	1111	224	541	747	952

Kétegyháza—Ujszentanna.

Kétegyháza	Ind.	405	538	750	1047	301	624
Ujszentanna	érk.	554	725	923	1233	443	753

Borossebes—Menyházafürdő.

Borossebes	Ind.	1018	csak ünnep- és	1245	naponta	640
Menyházafürdő	érk.	1133	Vasárnap	152	VI/1—VIII/31-ig	747

Menyházafürdő—Borossebes.

Menyházafürdő	Ind.	naponta	512	225	csak ünnep- és	524
Borossebes	érk.	VI/1—VIII/31-ig	615	350	Vasárnap	630

A vastag számok a gyezemotor-, a rendes számok a motoros-, a dült számok a személyvonatokat jelzik.

Van szerencsénk értesíteni, hogy **HELACIT** elnevezés alatt egy új készítményt hozunk forgalomba, mely a bőrtakát (mitesser) van hivatva gyorsan és sikeresen elmulasztani.

A **HELACIT** különösen ajánlatos zsiros, fényes, izzadó arcokról egyéneknek, de használhatja bárki is estély, séta stb. előtt.

A **HELACIT**-ből keveset gyapottra vagy rongyra öntünk és azzal arcunkat letöröljük.

Mindenkit meg fog lepni az a csodás hatás, amelyet a **HELACIT** azon percben előidéz. Az arc olyan lesz, mintha valami lehető finomságu harmattal (a gyümölcs kamvához hasonló) volna bevonva.

Atkák pár napi használat után elmúlnak.

Ára 1 korona.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan- és vegyészeti gyára Aradon.

Kapható:

Földes Kelemen és Hehs Vilmos

gyógyszertárában. 1224

Lázár Jenő

Vizsgázott fogtechnikus.

435—1914.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Ferenc-téren létesítendő második róm. kath. plébánia templom építése alkalmával teljesítendő.

I. Föld, kőműves, elhelyező, beton, vasbeton és szigetelő

II. Ács,

III. Kőfaragó,

IV. Szobrász,

V. Műkő,

VI. Tetőfedő és

VII. Bádogos munkákra nyilvános zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet a következő feltételek mellett:

1. Az árlejtésen részt vehet minden hazai vállalkozó, és iparos ki üzletének gyakorlására engedélylyel bír.

Azon pályázók, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a vállalatuk telepe, vagy lakásuk szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

2. Ajánlat tehető minden egyes munkacsoportra külön, vagy az összes munkanemekre, együtt (A föld, kőműves, elhelyező, beton vasbeton vas és szigetelő munkákra csak együttesen tehető ajánlat.)

3. Az ajánlatok szabályszerűen kiállítva, kellően bélyegezve és „Ajánlat az aradi Ferenc-téren építendő róm. kath. templom építésére” címmel ellátott pecséttel lezárt sértetlen borítékban, közvetlenül, vagy posta útján az aradvárosi gazdasági tanácsnokhoz 1914. évi augusztus hó 1-én d. e. 10 óráig nyújtandók be, ahol is azok a határidő leteltével azonnal bizottságilag nyilvánosan fognak felbontani. Az ajánlatok felbontásánál ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

4. A határidőn túl érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek, ugyancsak szabálytalan, távirati, vagy utóajánlatok.

5. Ajánlattevők tartoznak az 250.000 korona értéket meg nem haladó ajánlati összeg után annak 5%-át, 250.000 koronát meghaladó része után pedig 2%-ot bánatpénzül, az aradi városi pénztárnál az ajánlat benyújtása előtt készpénzben vagy a K. Sz. 16 §-6. pontjában körülírt óvadékképes értékpapirokban letenni. A bánatpénz letételéről szóló nyugta, (postai feladóvévénnyel) eredetiben, vagy közegyzőileg hitelesített másolatban az ajánlat hoz csatolandó. Az ajánlatához készpénz, vagy értékpapír nem csatolható.

6. A munkálatokra vonatkozó általános és különleges feltételek, valamint a tervrajzok Arad város mérnöki hivatalában, és Fritz Oszkar építész, műegyetemi hallgató adjunktusnál (Budapest, I. Műegyetem főépület II. em. 60.) július hó 1-től kezdve naponta 10—12-ig megtekinthetők. Az ajánlati mintalapok és költségvetési kivonatok, munkanemekenként fognak a jelentkező pályázóknak Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában az I. és V. munkacsoportra 2 koronáért, a többi munkacsoportra pedig egyenként 1 korona befizetése ellenében kiszolgáltatni a hivatalos órák alatt. Az összes tervek tervező műépítésznél 10 koronáért kaphatók.

7. Ajánlattevésre csakis a hivatalosan kiadott ajánlati minta és költségvetési nyomtatványok használhatók. A költségvetésben az egyes munkatételek egységárai számjegyekkel beirandók és az egész munkanemekre ezek alapján kiadható ajánlati összeg pedig számjegyekkel és betűkkel kiirandó. Ugynevezett átalányösszegű ajánlatok figyelembe nem fognak véteni.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Az ajánlatban világosan és határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja. A szállítandó munkákra kizárólag honi anyag használandó.

Egyebekben a közszállítási szabályrendelet a vállalati általános és részletes feltételek és a szerződési pontozatok irányadók.

9. Az építkezés 1914. évi szeptember hónapban kezdődik és 1916. évi május hó 1-én fog teljes befejezést nyerni.

10. A szerződés megkötése alkalmával a vállalati összeg 10%-ára biztosíték kiegészítendő.

11. Az ajánlatokhoz a következő pecséttel ellátott minták csatolandók:

a) A föld, kőműves, beton, vasbeton és szigetelő munkákra vonatkozó ajánlatához:

1. egy tégla, az előállító téglagyár megnevezésével,

2. szigetelő lemez minta, a gyár megnevezésével.

b) A kőfaragó munkákra vonatkozó ajánlatához az összes ajánlott kőanyagok egy-egy mintakockája a bánya pontos megnevezésével.

c) A műkő munkákra vonatkozó ajánlatához minden egyes műkőfajták egy-egy mintája.

d) A tetőfedő munka ajánlatához egy vörösréz barna színű mûpalaminta.

12. Arad sz. kir. város közönsége fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tekintett nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenyárgyalás eredményét kielégítőnek nem találja, újabb nyilvános, vagy zártkörű korlátozott versenyárgyalást tarttasson, esetleg a munkák vállalata adása tekintetében másként intézkedhessenek.

Arad, 1914. évi június hó 27.

A gazdasági szék.

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, Br. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lifthasználat. Telefon 993. szám.

Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

Figyelmeztetés!

Miután az

„Aradi Ibolya Crème“-met

utóbbi időben utánozták, hogy a nagyérdemű hölgyközönséget a félrevezetéstől megóvjam, az

„Ibolya Crème“

elnevezéshez a „DORÉ“ szót is csatoltam. —

Saját érdekében tessék csakis oly Ibolya

Crémet vásárolni, melyen az

„Ibolya Doré Crème“

felírás látható. Ára 1 tégelynek

1 korona. Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában Arad, Andrásy-tér 22. sz.

továbbá Berger Gyula, Földes Kelemen, Hehs Vilmos, Kárpáti János, Ring Lajos és Wojtek Kálmán urak gyógyszertárában, valamint Wojtek és Weisz, Hansu Nestor és Török Andor és Társa urak drogériájában. 10

286—1914. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

1. Arad sz. kir. város gazdasági széke nyilvános zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet különböző asphalt járdák átöntésére, illetve újból építésére.

2. Ezen munkákra vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy 5 pecséttel lezárt és „Ajánlat Arad sz. kir. város különböző asphalt járdáinak átöntésére, illetve újbóli burkolására feliratott sértetlen borítékba helyezett ajánlataikat a gazdasági székhöz címezve a gazdasági tanácsnokhoz 1914. évi július 20-ik napján d. e. 10 óráig a rendes hivatalos órák alatt nyújtandók be. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időben az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

3. Az ajánlatok csakis Arad sz. kir. város mérnöki hivatala által kiadott ajánlati mintán és költségvetési űrlapokon az egységárak pontos kitételével tehető. Százalékos engedmények vagy felülfizetések kikötése tilos. Szabálytalan, távirati, elkészt, vagy utóajánlatok nem fognak figyelembe véteni.

4. Az ajánlatokhoz az ajánlati végösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz Arad sz. kir. város házi pénztáránál készpénzben, vagy a K. sz. 16 §-a 6. pontjában körülírt biztosítékképes értékpapírokban történt letétletet igazoló elismervény melléklendő. A bánatpénz a jelzett pénztárnál hetköznapokon 9-től 12 óráig tehető le. Az ajánlatához pénz vagy értéket csatolni nem szabad. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik 5%-os bánatpénzét 10%-os biztosítékra kiegészíteni.

5. Azon pályázók, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a vállalatuk telepe, vagy lakásuk szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

6. Arad sz. kir. város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy esetleg mellőzze és egyik ajánlattevő sem támaszthat igényt azért, mert ajánlata el nem fogadtatott.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Az ajánlatban világosan és határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja. A szállítandó munkához kizárólag honi anyag használandó.

7. A munkák teljesítésének, illetve az építés befejezésének határideje 1914. évi október hó 15.

8. Egyebekben a közszállítási szabályrendelet, a vállalati általános és részletes feltételek és a szerződési pontozatok irányadók. A műszaki művelet, versenyárgyalási hirdetítés, ajánlati minta, költségvetési űrlapok Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában megtekinthetők és 1 koronáért kaphatók.

Arad, 1914. június 27.

A gazdasági szék.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apró hirdetésekről:

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban József főherceg-ut 22. Acsev-palota. (Bejárat a Kosuth-szoborral szemben.) Telefon szám 151.

Az apró hirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

A hirdetések este fél 6 óráig vétetnek fel.

Vidékről az apró hirdetések postautalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elfér — avagy levélbélyegekből.

A hirdetést a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszti.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

OKTATÁS.

Közép- és polgári iskola

összes tárgyaiból javító, különbözeti és felvételi vizsgára lelkismeretes vezetés mellett elkészülhetnek. Cím megtudható Jánossy virágcsarnok, Zinyi-utca (Bohus-palota.) 4088

ALKALMAZÁST KERES.

Egy

38—40 év körüli jó családból való urind házvezetőnőnek ajánlkozok, magányos urhoz, ha lehet vidékre. Cím a kiadóhivatalban. 4068

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

azonnali belépésre egy oly feltétlen megbízható kereskedőt, ki már uri üzletben hosszabb ideig tartózkodott, aki a fűszer, vas és rőfös szakmában kelő jártassággal bír. A magyar és román nyelv ismerete megkívántatik. Ajánlatokat kérem igy megjelöléssel mielőbb beadni. Bienenstock János, Borosbeseb. 4085

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

vegyeskereskedés trafik és ital-mérési engedéllyel, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4049

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ebédliő

komplet, matt, elköltözés miatt eladó. Megtekinthető Simonyi-utca 18. 4078

Próbálja meg

a Palermó pörkölt kávé, amelynél jobb kávé nem létezik, íze, aromája páratlan. Naponta friss pörkölés! Dürer Gusztáv fűszer- és kávénagykereskedés Aradon, a városháza szemben. 3577

Használt

malom berendezés megvételre kerestetik. Ajánlatok Ifj. Kállay Nándor építész, Arad, címre küldendők. 4088

Garantált

Aussigai rézgálcz kapható, Róth József Arad, Eötvös-utca 8. Telefon 68. 4053

Modern világos

hálószobák és ebédliő berendezések, nagy könyvszekrény és egyéb butorok jutányos áron eladók, Kápolna-utca 3. 4065

Legfinomabb

szepességű málna-szörp különként 2 kor., üveg 20 fill. Citrom-szörp különként 2 korona. A citrom-szörp egy-két evőkanálnyi mennyisége alkalmas egy pohár legfinomabb limonádé előállítására. Szeder-szörp különként 2 kor. 40 fill. Ribiszke-szörp 2 kor. 40 fill. Földes Kelemen gyógyszer-tára Arad. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1224

Egyes butordarabok,

varrógép és egyéb házielkek elköltözés miatt olcsón eladók. Trombita utca 4. sz. alatt. 4071

Benzin fűrészes Motor

igen erős, kocsi-ra felszerelve üzlet felhagyás miatt olcsón eladó. D-ngrl fatelep. 4061

Carboform szappan.

Olcsó, tökéletes, fertőtlenítő szappan ára 40 fillér. Készíti Dr. Földes és Hehs pipere szappan és vegyészeti gyára Arad, kapható mindenhol. 1224

Alkalmi vétel!

20 lóerős benzín magánjáró, 8-as Hoffher és Schrantz szekrény, 2 éves. Elevator, 3 águ eke, lóhere dob és sziták eladók. Bővebbet Hoffmann Sándor Andrassy-tér 20. 8927

KÜLÖNFÉLE.

Ezerjófű

gyomor elixír. Emésztési zavarok, étvágytalanság, lefuvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélférges (giliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Raktárak Hehs Vilmos gyógyszer-tára Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

Emir.

Körömfényesítő por, jobb minden eddigieél a körmököt azonnal tükör fény-sékké teszi ára 70 fillér, kapható mindenhol. Dr. Földes és Hehs pipere szappan és vegyészeti gyára Aradon. 1224

Mielőtt

2001—II

bárhon is beszerezné

ruha- és cipő-szükségletét

keresse fel okvetlen

Korányi

ruhaárúházát, a Bohus-palotában

Mi megmutatjuk önnek, hogy kevés pénzért is lehet jól, elegánsan ruházkodni.

14861—1914.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minster a 7646/Elnöki B. 1914. sz. körrrendeletével következőleg intézkedett:

Az 1913. évi október hó 15-éről 11870 elnöki B. szám alatt kelt körrrendeletem kapcsán közlöm a törvényhatósággal, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter urral egyetértőleg létrejött megállapodás értelmében a csapattestek (osz'á'yok) intézetek) az utó'só fegyvergyakorlat alól, a véderő törvény 48 §-a 1. pontja hetedik bekezdése alapján való felmentés kedvezményének tényleges szolgálatban álló egyének részére való megadásáról az elsőfoku kiegészítési hatóságokat csak az illető hadköteleseknek szabadságolása, illetőleg nem tényleges viszonyba való helyezése alkalmával fogják értesíteni.

Ha azonban tartalékos vagy pórtartalékos részesítettik a véderő törvény 48. § a 1. pontja hetedik bekezdésének b) betűje alapján ebben a kedvezményben akkor az illető parancsnokság az elsőfoku kiegészítési hatóságokat a kedvezmény megadásáról esetről-esetre azonnal fogják értesíteni.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy ezt a rendeletemet tegye megfelelő módon közhírré és arról tudomásvétel és mihez tartás végett járási tisztviselőket értesítse.

Arad, 1914. június 12.

A városi tanács.

Kérje mindenhol,

mert már kapható is

Sütő István

Weitzer János-utcai

vendéglőjében

a

Fővárosi

Sörtöző

r.-t.

4080

kitűnő ízű

kőbányai söre

Főraktár Arad és vidéke
részére

Kaufmann Lajos és Társa

Boros Béni-tér 21. sz.

Telefon 844.